ko pääse|. *d*) Mutta 17 yöllä nousi hän
ni meni yrinäns rukoilemaan|. Silloin
18 yxi Mies, joka oli Itse Jumala|, aam
kohon saakka, niin kowin hänen kanßans, e
hänen reisiluuns horjahtui ja hän rupeis
maan|. Ja koska tämä Mies näki, ette
kob peräänanda tahtonut, niin sanoi Hä
nelle: 20 päästä minua; sillä aamurusko n
Mutta Jakob wastais 21 rukouxilla ja k
leillä: Ose. K. 12: 4. En minä päästä sinua
les siuna minua. *e*) 22 Tämä Mies sanoi j
Sinä olet taistellut Jumalan ja ihmisten k
ja olet woittanut|. Ja 23 Hän siunais
bin siinä paikasa| ja meni matkaans. Täst
dullisesta tapauxesta ihastui se hurskas
niin sydämmellisesti, että 24 hän pakahdu
nomaan: Minä olen nähnyt Jumalan
wosta kaswohon (liki ja selkiästi) ja m
sielun on sen kautta wapahdettu|. *f*)
mainittu Mies, eli Meßias, muutti myös tä
saman asian tähden hänen nimens ja 25 s

Mitä Jakob yöllä nousi tekemään?
Kuka yöllä paineli Jakobin kanßa?
Mitä Jakobille tapahtui painellesans?
Mitä Mies sanoi, kuin ei Jakob peräänand
Kuinga Jakob siihen wastais?
Mitä Mies silloin sanoi?
Mitä Mies teki Jakobille?
Mitä Jakob ilosta pakahtui sanomaan?
Kuinga Mies Jakobin nimen muutti?

d) Uskalluxesa Jumalan päälle, ja kuuliaisudesa
nen säännöllens taitawasti käyttä kaikki luwa
wälikappaleet waaran estämiseri 5 Mos. K. 6:
e) Mutta yhtä hywin rukouxissa riippua kiini Luk. K. 22
f) Sillä muoto suuringin hätä ja tuska saa, jos ei
ri aina iloisen, kuitengin kewiämmän ja hyö
sen uloskäymisen.

M. ANDREAxen Hasselqwistin

Hengellinen Sydämen-Herättäjä,

Jonga canßa

Yxi Christitty jocapäiwä ja jota hetki, pyhän Raamatun ja JEsuxen Christuxen Pijnan Historian jälken, sydämellisillä huocauxilla, ylösherättä hänen sydämens totiseen Jumalisuteen.

Sijnä sijnus.

Kärsimisen, eli Passion Litania.

Ja

yxi Hengellinen Apelias.

Nijn myös tähän lisätyt

Aamu- Ehto- ja Matcustawaisten rucouxet.

Med Kongl. Majxts särskilta nådiga tillstånd.

STOCKHOLMISA
Prändätty Cuningallisesa Suomalaisessa
Prändisä, Wuonna 1772.

Esa. 26: 9.

Minä halajan sinua sydämestän yöllä, minun hengen walwo myös minusa warhain sinun tygös.

Psalm. 55: 18.

Ehtona, Aamulla ja Puolipäiwänä minä walitan ja itken, ja nijn hän cuule minun äneni.

Psalm. 63: 7, 8, 9.

Cosca minä wuoteseni lasken, nijn minä muistan sinun, cosca minä herän, nijn minä puhun sinusta. Sillä sinä olet minun auttajani, ja sinun sijpeis warjon alla minä kerscan. Minun Sielun rippu sinusa, sinun oikia kätes minun tuke.

Yxi Rucous armon edest, usein sydämellisill huocauxill rucoilla

AH! Pyhä Jumala! armollinen Isä! että sinä olet opettanut ja käskenyt meitä rucoileman, ja ulosluwannut cuulla meidän rucouxem, sentähden tahdoisin minä mielellän tulla sinun Caswos eteen, ja auxhuuta sinun Pyhä Nimees; waan minä olen (sitä pahembi) luonost cangia sijhen, en myös tiedä cuinga ja mitä minun rucoileman pitä cuin se tulis: sentähden rucoilen minä sinua, anna minulle armon ja Rucouxen Hengi, joca ylöslämmittä minun cangian ja kylmän sydämen, ylös walaise minun ymmärryxen, ja wäkewäsä lohdutuxesa sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen ansion ja esirucouxen päälle, alinomaisen sydämen huocauxen canßa minua oikein rucoileman opetta, ja joca mana hywä minun edestän ulos sanomattoman huocauxen canßa, ja lupa minulle Armon cuulemisen, sinun Pyhän Nimes cunniaxi ja minulle ijancaickisexi autudexi, Amen.

JEsuxen Pyhään ja hywästisiunattuun Nimeen, Amen.

Cosca sinä Yöllä ylösherät, nijn lohduta sinuas näillä Sanoilla pimiäs:

HERra on minun walistuxen ja autuuden, ketä minä pelkän? HERra on minun hengeni wäkewys, ketä minä wapisen. Ps 27: 1.

Ja waicka minä waellaisin pimiäsä Laxosa, en minä pelkäis mitän pahutta, ettäs olet canßani, Ps. 23: 24.

Sun Engelis meit wartioltcon
Ja meisiä warin ottacon,
Ettei meit hucutais Perkel,
Yöll el' päiwäll HErr' meit cuuldel!

Cosca sinä huomeneldain ylös herät, nijn ajattele caickein ensin, sowinnon päälle Jumalan canßa, ettäs hywällä Tunnolla taidaisit päiwän ilman synnit läpitzenkäydä, tällä tapa:

JUmala! ole minulle armolinen sinun hywydes tähden, ja pyhi pois minun syndini sinun suuren laupiudes tähden. Pese minua hywäst minun pahasta tegostani, ja puhdista minua minun Synnistäni, Ps. 51: 3, 4. Jumala! luo minuun puhdas Sydän, ja aña minulle uusi wahwa Hengi, älä heitä minua pois Caswos edestä, ja älä minulda ota pois sinun Pyhää Hengees, wahwista minua taas Awullas, ja sillä wäkewällä Hengellä tue minua, v. 12, 13, 14. Wuodatat sinä Kyneleitä ja itcupisarwita yhdest särjetyst sydämest nijn ajattele:

O JEsu catzahda minun itcuni ja kyneleitten puoleen, nijncuins catzahtit sen syndisen waimon puolen, joca armoja sinuld kerjäten jalcais edes macais, ja nijncuins Pietarin puolen catzahdit, cosca hän sinun kieldänyt oli, ja Rywärin tygö, jongas ilahutit; nijn ole myös armollinen minungin canßani, Amen.

Sitten kijtä Jumalata rauhallisen Unen edestä, ja että hän wielä edes päin sinnais sinua sinä päiwänä, näin sanoden:

Ju

JUmalan olcon kiitos ijancaickiſeſt,
Hänen armons ja hywydens edeſt,
Joca minua wiriäſt on warjellut,
Tänä yönä caikeſt waaraſt.
Rucoilen wiel ſinua JEſuxen Nimeen,
O Taiwallinen Iſä ja HERra!
Että tänäpän ja joca hetki,
Tahdoiſit mun ſuojelluxen olla.

Item.

ANna mun tai päiwä wiettä,
Etten wihoitais ſua miſän;
Mutta cunniaxes käyttä,
Sijhen Armos mull liſä.
Mun hengen, ſielun, ruumin,
Perhen calun caick ſaaman,
Caick caitze, warjel waaraſt.

Coſca ſinä cuulet Cucon laulawan, nijn rucoile:

O HERra JEſu Chriſte ſinä wiatoin Caritza! joca puoli yön aicana, coſca cuckoi lauloi, joſta Petari cowin hämmäſtyi, olet ſeiſonut ſen hengelliſen Oikeuden edes Jeruſalemis: Anna minulle ſun Pyhän Henges armo, että minä, mähdaiſin nijn hywin hiljan, cuin warhain kiitä ja cunnioitta ſinua ſen ſun catkeran Pijnas ja cuolemas tähden. 2. Muiſtutta minullen Petarin cauhian langeniuxen, joca colme kerta kielſi ſinun ennencuin Cuckoi cahdeſti lauloi; ole ſinä O caickein rackain HERra JESU! minun warjeluxen combaſiuxeſa, ja minun apun langemuxeſa, O HERra! wapahda minun Sielun. 3. Että nijncuin ſinä ſanot ſen meille olewan tietämättömän, coſca ſinä tähdot tulla wijmeiſtä Duomiota pitämän, taicka cutzua meitä

täält-

täältä pois, Ehtona, Puolyöhnä cosca Cuckoi laula, eli Aamulla, niin laina sinun Armos ja Henges oikein walwoa, ja cosca cuckoi laulaa, ajatella sinun wijmeistä Tulemistas, että minä yxi kerta mahdaisin walmis olla, rohkiast seiso sinun Duomio Istuimes edessä. 4. Auta myös että minä olisin niiden hengellisten Kircko-Cuckoin, Saarnamiesten ja Opettaitten äänill cuuklainen, eteeni catzoisin minun telsäni, ja kijrutaisin minuani pitämän sinun Sanas, Amen.

Isä meidän joca olet Taiwais, &c.

Cosca sinä rijsut eli murehtat sinun paitas, niin ajattele:

AH minä walwainen wiheljäinen syndinen! joca wiattomuden walkiat waattet, sen caunin Jumalan cuwan niin cauhiast cadottanut olen, että minä nyt olen häwyllinen, alastoin ja curia, Ah! woi minua! että minä niin syndiä tehnyt olen, sentähden on minun sydämeni surullinen, ja minun silmäni pimiät. Mutta minä kijtän sinua, O HErra JEsu! että olet minun sun callilla ia wiattomalla werelläs pesnyt minun syniistäni, udistanut Jumalan cuwan, ja pukenut minun walkeisin waatteisin, ettei minun alastomudeni häpy näy, auta että minä jocapäiwä pesisin, minun waatteni ja tekisin ne puhtaxi sinun Weresäs, sinä wlatoin Jumalan Caritza! seuraisin sinua puhtaudes ja yhdyndes rungas menet, sen päälle, että minä mahdetaisin löytä saastuttamattomana Jumalan Istuimen edes, Amen.

Cosca

Cosca sinä Wuotesi ylösnouset.

MInä kijtän sinua Isä Jumala! Poica! ja Pyhä Hengi! sinun suuren Armos ja Hywydes edest, että minä olen terwenä ylösherännyt ja raitisten jäsenitten canßa seison minun jalcaini päällä, warjele myös tänäpän minun jalcani, nijn ruumillisest cuin hengellisest langemuxest. Auta että minä jocapäiwä ylösnousen synnist, totisen Catumuxen ja Parannuxen canßa, Uscollisis rucouxis ja auxhuutamisis, sen päälle, että minä wijmeisnä päiwänä mahdaisin tulla Elämään herätetyxi, A.

O JEsu Christe wiatoin!
Joca myös olet nuhtetoin,
Ylösnousemus onnellinen,
Suo JEsu! meill armollinen:
Älä syndij silloin muistele!
Armostas ander andele!

Coscas näet Auringon walon:

WAnhurscauden Auringo, Christus JEsus ylöswaliscon hänen armons loistolla, minun ja caickein Christinuscowaisten sydämmet, että me mahdaisim yhdes totises Jumalan pelgos, löytä tänäpän ja aina suojelluxen, tuen, awun ja werhon, ja wijmein ijancaickisen autuden, hänen sijpeins alla, Amen.

Sijs kijtos HERrall andacam,
Ja cunnia hänell candacam,
Joca meit synnist ja waarast,
Mennen Yönä päästi wahwast.
Weisa Wirsi alust nijn loppun asti.

Coscas otat Ruocket eli hamen päälles

MInä kijtän sinua Taiwallinen Isä! ettäs olet werhonut tämän waatte canßa, mun alastoman Häwyni, anna

minulle sinun Pyhän Henges Armo, että minä taidaisin minun heickouden, toimen ja curituxen canssa werhota, ja myöttä minun cupeni totuden Rautarandella, että minä tiedäisin cartta syndiä ja lihan himo, racasta Totutta ja puhua toden Sydämestä JEsuxen Christuxen cautta Amen.

Coscas kijniniwot eli wedät sinun Jhockas:

NIincuin sinä O racas JEsu! tämän Jhockan canssa myötät sen ylimmäisen osan minun Rummistani, josa sydän ja täyt pitä heidän Asuinsians: Nijn pueta myös minua tänäpän wanhurscauden Hamella, että minun sydämen ikäwöitzis ja halais sinun wanhurscauttas, ja nijncuin Työllä on loppu, nijn mahdais myös Sielulla olla Lepo ja Huojennus sinun työnäs taiwan waldacunnas; Sinä Wirwottus tähde! sinun Armos ja totudes tähden, Amen.

Coscas wedät päälles Suckas, Kengäs eli Saappas:

NIincuin sinä O Taiwallinen Isä! näillä waatteilla, warjelet minun jalcani wilust ja wahingost, nijn anna myös minun Jalcani tänäpän ja aina olla kengitetty Rauhan Euangeliumilla, ja suista minun Jalcani Rauhan Tielle, että minä mahdaisin elä Rauhasa Jumalan canssa, minun omantundoni ja Lähimäisen canssa. HERra osota minulle sinun ties, ja johdata minua oikia polcua myöden, ilmoita minulle tie, jota käyn, että löydäisin tien elämään, ja saisin täldä yh-

den

den rauhallisen Lähdennön, niin että minä tulisin johdatetuxi Rauhan huoneseen, turwallisiin Majoihin ja jaloon Lepoon, JEsuxen minun Lunastajani tygö, Amen.

Coscas peset itzes:

JEr. 2: 22. Sillä jos sinä sinus wielä lipiällä pesisit, ja ottaisit paljo Saipuata, cuitengin sinun pahudes näky minun edessäni, sano HERra, HERra. Hiobin Kirj. 9: 30, 31. Ja, HERra waicka minä pesisin itzeni lumi wedes, ja puhdistaisin Käteni Saipualla, niins cuitengin pistäisit minun Locaan, ja minun Waatteni olisit minulle cauhistuxexi: Sentähden auta, O racas Jumala Taiwallinen Isä! että minä joca hetki, ajattelen minun Casteni päälle, josa minä olen puhtaxi tehty, sen Uuden syndymisen Peson cautta, ja sen P. Hengen Udistuxen, minun syndeini saastaisudesta. Anna minulle puhtauden Hengi, joca puhdista minun omantundoni, caikista Cuolleista töistä, JEsuxen Christuxen Jumalan Pojan weren cautta, palweleman Eläwää Jumalata, että minä joca Päiwä puhtammax, pyhemmäx ja Jumalisemmax, sinun paweluxesas löytäisin, Amen.

Coscas cuiwat itzes.

O Sinä caickein suloisin HERra JEsu Christe! joca walitit sinun suuresa Waiwasas: Minun woiman on cuiwettunut, nijncuin Crunsin Muru, ja minun kieleni tarttu sinuni lakeen, anna armojas, että jos minun märkyden pois cuiwa, nijncuin se suwella cuiwa on, että minä silloin johdutgisin minua-

ni sinun Kärsimisestås, ja odotaisin kärsiwällisest sinun wirwotustas, sijhen otolliseen aicaan asti, ettås johdatat minun eläwitten lähteitten tygö, ja poiscuiwat caicki kyynelet minun silmiståni, Amen.

Coscas suorit eli harjat sinus nijn ajattele.

O Racas JEsu! joca sanot: caicki teidän hiuscarwan on luettu, ja ei yhtäkän heistå maahan puto, ilman teidän taiwallisen Isänne tahdota, nijn tiedän minä, ettei minulle muuta wähembäkän taida tapahtu, ilman sitä hänen pyhä tahtoans: Sentähden anna armos, että minä tänäpän ja aina mahdaisin minuani sinun Jumalisen tahtos ala nöyryttä uscollisest rucoillen:

Mitäs Jumal! tahdot tapahtu tott,
Sun tahtos hywä on ijan,
Heill armos, apus osotat coht,
Cuin uscoscas pysywät lujan,
Heit hädäs aut, Poicas pijnan cautt,
Heidän tyköns älä pois culje,
He huutawat, tygös turwawat,
Ett ikäns HERra! heit hylje, ꝛc.
Warjele minua tuscast ja waiwast,
Synnist ja ilkiäst tawast,
Että me hänen kelpaisim,
Ja hänen mielens noutaisim.

Coscas päälliset Waattet päälles otat.

O Sinä caickein Pyhin JEsu Christe! werho tänäpän ja aina minun syndinj, wiheljäisydeni ja ricoxeni sinun callilla Wanhurscauden haamellas ja autuuden waattellas, että minä sisällisest puhdas ja wirhitöin, mahdaisin sisällekäydä sinun Caswois etteen, cullaisisa Caunistuxisa, minun Cuningan ja minun HERran! Amen. Cos-

Coscas Werkäs heität eli huojennat sinnas nijn, ajattele:

SE Pyhä Hengi puhdistacon minun ja caiken Hänen Seurcundans caikest Hengen ja Lihan Saastaisudest; täyttämän Pyhyttä Jumalan pelgos, ja ylösnostaman pyhät Kädet, ja puhtan Sydämen caikis paicois Jumalan tygö, ilman wihata ja wainota, JEsuxen hywästi siunattuun Nimeen! Amen.

Cosca sinä näin waattetettu olet Jumalisilla ajatuxilla, nijn weisa 1. jocu Jumalinen Wirsi, 2. lue yxi eli cari Capitlumi järjestäns Bibliast; yxi Psalm järjestäns Psaltarist, yxi osa Catechismuxest, ja yxi Artikeli Ausburgin tunnustuxesta, 3. lue sinun Aamu lugus, 4. weisa jällens yxi wirsi. 5 catzo Almanackaan, eli Aicakirjaan. 6. walmista sinuas cuolemahan, nijncuin tämä Päiwä olis se wijmeinen, tällä tapa:

O Minun caickein rackain ja kärsiwällinen HERrani JEsu Christe! joca sinun suuresa waiwasas ristin päällä olet walittanut itzes ylönnettuxi ja corkialla äänellä ylönandanut sinun Henges sun Isäs Käsijn. Minä huudan nyt sinun tygös, auta että minä sinun Armos ja callin Ansios tähden tulisin kirjoitetuxi, nijden ulos walittuiden seccan. O HERra JEsu! minä annan sinun haldus minun Hengen, joca on sinun Henges, jongas luonut ja lunastanut olet sinun callilla Werelläs. Ja rucoilen nöyräst, ettäs pesisit ja puhdistaisit minua minun synneistäni sinun Weres cauta, nijn että minun Sieluni, joca on sinun cuolemas ja weres cautta luna-

ſtettu, coſca hän eriä ruumiſt, mahdais pyhä ja puhdas olla ſun Duomio Iſtuimes edes. O HERra JEſu Chriſte! ålä ylönanna minua minun wijmeiſeſä Tuſcaſani, jota Iſancaickiſus ſeura. HERra! ole minulle armollinen Armon Aicana, ettes minua duomitzis ſinä cauhiana Duomio päiwänä. O HERra JEſu Chriſte minun Lunaſtajani! tue minua minun wijmeiſellä Hätkellänſi. Coſca minä elän, tahdon minä kijttä ſinua. O minun Wapahtajani! cuolen minä tänäpän eli huomen, hiljan eli warhain, nijn rucoilen minä ſinua. Sydäunmeſtäni, anna mun wijmeiſellä Hengeni riutumuzella ej muuta toiwo, cuin ſinua, ej muuta halata cuin tätä: JEſu armahda minun päälleni ja ole minulle armollinen; ſinun pyhä tahtos tapahtucon minulle, nyt ja iſancaickiſeſt! Amen.

Coſcas Hytyrin, Lakin eli Päälinan Päähäs panet.

MInä kijtän ſinua racas Taiwallinen Iſä! ettäs mun Pään wahingoſt, wiluſt ja tuſcaſt, tämän werhon canſſa warjella tahdot; pueta myös minun pääni Autuden toiwolla, yhdexi Kilwexi, etten minä ikänäns epäilis ſinun Sanaſtas ja Armo-lupauxeſtas; waan Jumaliſeſt ſen itzelleni muiſtutaiſin, että HERra on totinen, ja mitä hän lupa, pitä hän täydelliſeſt. Ja waicka wielä tuſca olis cuinga ſuuri, mahdaiſin parhain päin ajatella, ſen kärſiwällisen Jobin canſſa: Jos Jumala tahdois ja löis minun ricki, ja pääſtäis Kätens ſärkemän

minua

minua, niin olis minulla wielä sittengin Lohdutus, ja minä wahwistuisin minun sairaudessani. Minä odotan HERraa, minun Sielun odotta, ja minä taiwon hänen Sanans päälle; minun sielun wartioitze HERraa, yhdestä huomen wartiasta, toiseen huomen wartiaseen: Israel toiwocan HERran päälle; sillä HERralla on armo, ja runsas lunastus hänellä. Ja hän lunasta Israelin caikista synneistäns.

Cuscas otat kindat eli Muffin Kätees.

Mutta O Pyhä Hengi! että minä tänäpän taidaisin Uscon Kilwellä ulos sammutta caicki Sathanan, Mailman, minun Lihan ja weren tuliset nuolet, ja ilman estet ylösnosta minun sydämmeni ja Käteni Taiwasen päin Jumalan tygö, kijniriippuin uscos ja hywäs omastunnos loppun asti, Amen.

Jos sinä otat sauwan kätees.

Waicka minä waellaisin pimiäsä Laaxosa, en minä pelkäis mitän pahutta, ettäs olet canssani, sinun witzas, ja Sauwas tukewat minun caickena minun elinaicanani, sihen asti ettän joudun Isän Maalle, Amen.

Cuscu sinä ulos Owest eli portist menet.

Psalm. 12. Minä nostan Silmäni Mäkijn päin, josta minulle Apu tule, Minun Apun tule HERralda, joca Taiwan ja Maan tehnyt on. Ei hän salli minun jalcani horjahta, eikä se maca joca minua kätke, catzo! Israelin Wartia, ei hän maca eli torcu. HERra kätkekön minua! HERra on minun warjon minun oikialla kädellänі, ettei Auringo

minua poldais päiwällä, eli Cun Yöllä. HERra kätkekön minua caikesta pahasta hän kätkekön minun Ulos käymisen ja sisällekäymisen, haman nyt ja ijancaickiseen.

Jos ikän tila on, niin älä sinuas anna estä Kircosta, erinomattain, jos sinä olet Caupungisa, niin käy wiriäst Rucous ja Saarna päiwinä kircos; sillä se on mercki, että olet nijden Ulos walittuiden seas; sillä se joca on Jumalasi, hän cuule Jumalan sanaa; waan se joca ei cuule Jumalan sanaa, ei hän ole Jumalasta; waan Cadotettuin joucosta.

Coscas rupet työhös.

MInä kiitän sinua, O. P. Colminaisus! Isä! Poica ja Pyhä Hengi Jumala! että coscas caickein pahain himoin estexi tämän työn minulle olet säätänyt ja määrännyt, niin laina myös Armo, että minä olisin wiriä minun cutzukusa Wirasani, ja en hitasti sinun työtäs tekisi; waan kärsiwälliseſt odotaisin sinun armos, apus ja hywästisiunaustas. O HERra! catzo alas sinun pyhäst Taiwastas, sun Armoniſtuimeldas ja hywästisiuna meitä ja maata, jongas meille andanut olet. Ole meille Laupias HERra Jumala! ja hywästisiuna meidän Kättem työt, meidän kättem työt hywästisiunatcon hän, Amen.

Eli tällä tapa:

O HERra JEsu Christe! jonga käsijn caicki on annettu sildä Taiwalliselda Isäldä, jota ilman emme mitän ajatella eli tehdä taida. Minä rucoilen sinua, että olisit minun tykönäni, sinun waicuttawaisen ja työtärekewäisen armos

mos canßa, ojenna ja hallitze mun ymmärrypen, Sieluni ja järkeni, woimani ja wäkeni, täsä mun edesotetusa Päiwätyösäni, että minä sen sinun Nimes Cunniaxi, mahdaisin Christillisest alca ja Auttualliset päättä. Ole sinä minun Wäkewyden ja Apun. Alcun ja loppun, että minä kiitän ja ylistän sinua ijancaickisest.

Sinun Työsäs alattele näin:

O Racas Taiwallinen Isä! sinun Sanas ja Käskys jälken olen minä nyt täsä minun cutzutusa Wircani työsä, sentähden teen minä sen ahkeraft, ja annan uloskäymisen sinun haldus: rucoilen ainoastans sitä, ettäs tahdoisit armollisest sinun apuas ja hywästisiunaustas tähän lainata, Amen.

Jos sinä wäsyt työsä.

AUta HERra! että minä taidaisin tehdä hywä, ja ei wäsyä, candain päiwän cuormaa ja hellettä, nijn cauwan cuin Cuoleman ehto tule, ja minun Sieluni saa lewätä Abrahamin Helmas; waan Ruumin wijmeiseen päiwän asti Rauhas ja lewos hänen cammiosans. Autuat owat ne cuolluet, jotca HERrasa nuckunet owat; sillä Hengi sano: he lepäwät caikist heidän töistäns, ja heidän tecons seurawat heitä, Amen.

Cosca sinä päätät sun Työs.

HYwästisiunattu, kijtetty ja ylistetty olcon Isä Jumala, Poica Jumala ja Pyhä Hengi Jumala! jolda caicki Hywyys tule, jollen myös ylitzen caickein cappalden kijtos, Cunnia ja Ylistös olcon! anna auder O Pyhä Colmi-

minaisus! mitä minä täsä olin tehnyt; olisco se wähä eli paljon. Olcon se sinulle kelwoninen, waicka cuinga wähä ja kelwotoin se olis. Caicki mitä minä taidan, anon eli pydän, olcon se sinulda siunattu, ja tapahtucon sinun cunniaxes; waan minulle ja sinun Christityilles ajallisexi ja ijancaickisexi autudexi, Amen.

Rualla olles pidä itzes siwollisest Christillises cohtudes.

Nijn Ehton cuin Huomeneldain pidä rucouxes, ajattele sun lupauxes päälle, ja mitä ikänäns sinä teet, nijn ajattele Loppua, niju ett sinä coscan pahoin tee:

Cosca sinä rijsut itzes.

O Caickiwaldias ijancaickinen Jumala! opeta minua ajatteleman, että minun cuoleman pitä, ja että minun Hengelläni on yxi määrä, jonga ylitzen en minä taida käydä; waan pitä Pois rijsuman tämän ajallisen asunnon ja tääldä pois ercaneman, cosca sinun pyhä tahtos nijn waati: sentähden suo minulle yxi autuas loppu, että minä (cosca minun nämät mailmalliset pitä jättämän, ja minä tääldä nijncuin yxi Linnun Lendo pois temmatan) mahdaisin silloin minun wijmeisesä tuscasani rohkiast sinun tunnusta, ja sanoa: Jumala! ole minulle armollinen ja ilahuta minua sinun tykönäs ijancaickisest. Ah HERra! auta sinun palweljatas, että minä autuaxi tulisin! Amen.

Coscas lewätä panet wuoteses.

NIjncuin sinä nyt, O Taiwallinen Isä! suot minun lewätä panna tähän wuoteseen: nijn anna myös minulle

nulle yxi suloinen Omanturnon Rauha ja andex anna minulle JEsuxen tähden, caicki mitä minä Ajatuxilla, sanoilla ja töillä, tieten ja tietämätä sinua wastan rickonut olen; ja cosca minun Ruumini maca, nijn anna minun Sielun ja Sydämen sinusa aina walwoa, että minä wijmein sinusa (sinä ijancaickinen Lepo!) saisin lewos olla Sielun ja Runnin puolest, ja ulospuhkea Dawidin cansa sanoden: Minä macan ja lewän juuri rauhasa; sillä sinä HERra! yxinäs autat minun turwas asuman. Sentähden minä macan ja nucun ja herän, että HERra tuke minua, Amen.

Me annam meitän sinun huomaas,
Ota meitä sinun suojas,
Nijn meidän käypi kyll hywin,
Eng nucu pahnten syywin:
Elickä näin:
Me JEsurell meitäm annamme,
Cose silmämme kijni painam:
Hän olcon ain apum ja kilpemme
Pois poistacoon caiken waiwan:
Iloit meit Junal Taiwasa!

Cosca kläppä eli wartio soi.

Jumala! ole minulle armollinen sinun suuren hywyden tähden, ja poispyhi minun syndini sinun suuren Laupiuden tähden, Amen.

HERra Jumala Taiwallinen Jsä! armahda meidän Päällem, HERra Jumalan Poica! mailman wapahtaja, armahda meidän päällem, HERra Jumala Pyhä Hengi! armahda meidän päällem, ole meille armollinen, auta meitä laupias HERra Jumala! caikesta synnistä, caikista exyxistä, caikesta pahasta,

hasta, Perkelen petoxista ja juonista, pahasta åkillisestå Cuolemasta, Ruttotaudista ja callista ajasta, Sodista ja tappeluxista. Capinoista ja rijdoista, Rakehista ja warallisesta Ilmasta, Tulipalosta ja Walkian hådåstå, ijancaickisesta cuolemasta warjele meitå Laupias HERra Jumala! Amen.

Jos sinulla on aica, nijn lue coco Litania loppuun asti.

Elickå nåin:

O Sinå P. Colminaisus! armahda sinuas caickein ihmisten påålle, jotca sinå luonut ja lunastanut olet, ja erinomaisest sinun callist ostetun Seuracuudas. Kåännå caicki catumattomat, ja pidå ne wagat totises cuuliaisudes, että me sitten sinun canßas saisim Taiwasa ijancaickisest elåå, Amen.

Elickå nåin:

Iså meidån ylhåll' taiwas, ꝛc.
Suo meille rauha HERra nyt,
Jumal anna meidån Cuningall,
HERra hywåstisinnatcon ja warjelcon
meita ꝛc.

Liså nåmåt Sanat tygö.

Psal. 36: 8. Cuinga callis on sinun hywydes Jumala! että Ihmisten Lapset sinun Sijpeis ala uscaldawat.

Psal. 57: 2 Jumala lole minulle armollinen, ole minulle armollinen; Sillå sinnun minun Sielun uscalda, ja sinun sijpeis warjon ala minå turwan: sijhenasti että paha kåy ohitze.

Psal. 43: 3, 4. Låhetå walkeudes ja totudes minua saattaman ja tuoman sinun P. wuores tygö, ja sinun Asumises tygö. Ja minå sisålle kåwisin Jumalan Alitarin tygö, sen Jumalan tygö, joca minun ilon ja riemun on; ja kijttåisin sinua Candeleilla, Jumala! minun Jumalani!

Cosca

Cosca kello lyö, nijn ajattele, että olet yhden hetken lähembänä Cuolemata, cuin ennen, rucoile tällä tapa:

Jumala andacon meille autuallista hetke, Christilliset elä ja autuallisest cuolla ja iloisest ylösnosta, Ameu.

Cosca Kello Yhden lyö.

O Sinä ijancaickinen Jumala yhdes olemudes! O sinä ainoa wälimies Jumalan ja Ihmisten wälillä Christe JEsu! joca olet andanut minulle yhden järjellisen Sielun, opeta minua hänestä ahkera waariottaman, wiriäst tutkisselemaan ja ajatteleman, että yxi on seuracunda, yxi Hengi, yxi Toiwo, yxi HERra, yxi Usco, yxi Caste, yxi Jumala, ja caickein meidän Isäm, joca meisä caikisa ja meidän caickein ylitzem on. Yhtä minä HERra sinulda anon, sitä minä pyydän: asuaxeni HERran huonesa caickena elinaicanani, että minä näkisin HErran caunin Jumalan palweluxen, ja hänen Templiäns etsisin. Osota minulle HERra! sinun ties, waeldaxen sinun totudesas; kijnnitä minun sydämen sijhen yhden, että minä sinun Nimes pelkäisin.

Cosca cari lyö.

O HERra Jumala racas Taiwallinen Isä! joca olet andanut meille cari armonlahja nimittäin: sinun rackan Poicas meidän HERran JEsuxen Christuxen, ja P. Hengen joca sinust ja Pojast uloskäypi: ja samalla muoto andanut myös meille cari Sacramenti, Casten ja P. Altarin Sacramentin, sen päälle, että me tulisim nijden cautta yhteryxi sekä sielun, että ruumin puolest, caikest

caikeſt lihan ja hengen ſaaſtaiſudeſt. aña meille ſim P. armos oikein tuta ja hywäs Arwos pitä ſen Taiwalliſen Opin, cari Oſa, Lain ja Evangeliumin: Laiſt oppia cari Cappalda: racaſta Jumalata ſen enſimmäiſen, ja meidän Lähimmäiſtäm ſen toiſen Taulun jälken; Evangeliumiſt myös cari: ſeurata ſitä ijancaickiſta elämätä uſcon cautta JEſuxen Chriſtuxen päälle; ja cawahta meitäm Helweriſt, joca ſeura epäuſcon päälle, Amen. Sanan L. 30: 7,8,9. Cahta minä ſinulda anon, ettes minulda nijtä kieldäis, ennen cuin minä cuolen: Wäärä oppi ja walhe olcon minuſta caucana, köyhyttä ja rickautta älä minulle anna; waan anna minun ſaada määrättyo ſani rawinnoſta, etten minä (jos minä ylönrawituxi tuliſin) kieldäis ſinua ja ſanois: Cuca on HERra? Eli jos minä ylönköyhäxi tuliſin, waraſtais, ja ſyndiä tekis minun Jumalatani waſtan.

Coſca colme lyö

O Sinä Pyhä Colminaiſus! yhdes Jumaludes, Iſä, Poica ja Pyhä Hengi! laina minulle Uſco, Toiwo ja Rackaus, ne colme Päädawut, että minä mahdaiſin ſen enſimäiſen Taulun jälken ſinua palwella colminaiſella muoto, 1 Sydämeſtäni tuta, peljätä, racaſta ſinua ja panna caiken uſcalluxeni ja toiwoni ſinun päälles, 2. Suulla rucoilla, auxihuuta, yliſtä, kijttä ja cunnioitta ſinun Nimeäs, 3. Itze työſä ja menoſa pitä ſinun Sanas pyhänä, mielellän ſitä

cuulla

cuulla ja oppia, nijn että minä hywin warustettu uscosa, mahdaisin urholliseſta wastan sotia nijtä colme Pääwihollista Perkelettä Mailma ja minun omaa turmeldua Lihani. Warjele O Pyhä Colminaisus! ne colme Pää Sätyä Mailmas, cuin owat se Hengellinen, Mailmallinen ja Huonellinen sääty, että jocainen mahdais sijnä uscolliseſt waelda, johon sinä hänen cutzunut olet, mielellänS tutkia nijtä colme suurta Luonnon Kirja, cuin owat, Taiwas, Maa ja Meri, jotca hallitan sinun wijsaudellas, ja oppia heistä tekemän sinun käskys jälken! Amen.

Coſca neljä lyö.

O Sinä rackain Sielun wartia HErra JEsu Christe! joca Judalaisten tawan jälken jaat päiwän ja Yön tasan neljään osaan, ja tahdot, että me nijden neljän Pyhäin Ewangelisteritten opin jälken nijnä Aicoina walpalla sydämellä sinun tulemistas odotaisimme. Laina meille sinun P. Hengen armo joca päiwä ylösnosta sitä haisewaiseſta synnistä (Lazaruxen ensimerkin jälken, joca oli maannut haudasa neljä wuorocautta ja haisi) jolla on neljä astin sia, alcain 1. Sydämeſä pahoilla ajatuxilla, 2 suostua sencaldaisijn ajatuxin, 3. Seurata nijtä töillä, 4. edes wastata sitä paha; Että minä nijtten neljän pellon joucoſt löyttäisin olewan se joca wastan otta sanan aiwan hywällä sydämellä ja canda hedelmän kärsiwälliseſt: että ne neljä Elementi taitaisit, sinun laitoxes jälken, joutua minul-

le

se hywäxi ja ei cadotuxeri, cosca minä ajattelen niitten Neljän wiimeisten asiaitten päälle: Cuoleman, Duomion Helwetin ja Taiwan waldacunnan, Amen.

Cosca wiisi lyö.

O P. Hengi! sinä totuteen johdattaja, auta ja opeta minua se tietämän, etten minä wiiden Mosexen Kirjan, se on Lain: ei myös wiiden Judalaisten Circkelein, sitä wähemmin wiiden Dawidin Lingokiwen canssa; waan JEsuxen Christuxen Jumalan Pojan wiiden werisen hawan canssa callist ostettu ja lunastettu olen, että minä aina ja erinomattain silloin sen päälle ajattelisin, cosca minä näen minun wiisi Sormeni, ja niin käyttäisin minun wiisi järkeni, etten minä niiden Wiiden tyhmän Neitzen canssa ulossuljetais; waan mahdaisin kerran niiden wiiden wiisaan canssa olla walmis uscon öljyn canssa sisälle käymän Yljän JEsuxen Christuxen Taiwalliseen Hääsalijn! Amen.

Cosca cuusi lyö.

SInä Pyhä Colminaisus! Isä Jumalä! Poica ja Pyhä Hengi! joca cuutena päiwänä caicki Cappalet aiwan hywin loit, ja sen canssa tahdot tietä anda, että Mailman Ikä, monen muulon jälken, pitä seisoman Cuusi tuhatta Ajastaica, josta nyt se wiimmenen Tuhat Lopulla on, ja niin Mailman Loppu jo täydellisest käsis on; Minä rucoilen sinua caikesta minun sydämestäni, ettäs tahdoisi minua ja caickia Christityitä opetta oikein ymmärtämän

ne

ne cuusi Christin opin Pääcappaletta, ja ajateleman, että Ihmisen Ikä on cuudesta osasta, cuin owat Lapsuus, Nuorus, Michuus, oikia Ikä, Wanhuus ja Woimattomus. Sentähden, että yxi Christitty Ihminen jocaitzes osas, mahdais ei ainoastans yhdesä wilpittömäsä Uscosa ja rackaudes loista cuudesta Laupiuden työstä; mutta myös caikella curilla ahkeroita kellwollisest ymbärins leicata sinulle otollisexi ne cuusi Pääjäsendä, cuin owat: Sydän, Kieli, Silmät, Corwat, Kädet ja Jalat. Ja nijncuin sinä O rackain HERra JEsu! Caanan Galileas annoit cuusi kiwistä Astiata Wedellä täytettä, jongas sitte sun Caickiwaldian Wijsaudes cautta yhdexi makiaxi Wijnaxi muutit; nijn anna myös minun ja caiken Awiopariscunnan meidän Awiosäädysäm sinun Armostas, hywydestäs, ja Hywästisiunauxestas osallisexi tulla! Amen.

Cosca seitzemän lyö.

O Isä Jumala! joca lepäisit seitzemändenä Päiwänä ja pyhitit sen, O JEsu Christe! joca olet seitzemän kerta uloswuodattanut sinun callin weres, ja puhunut seitzemän sana Ristin päällä; O Pyhä Hengi! joca annat sinun Seuracunnalles ne seitzemän Hengen lahja; Minä rucoilen sinua nöyräst, ettäs opetaisit minun likin sinun rackauttas, nijden seitzemän käskyn jälken toises taulusa näyttämän rackautta lähimmäistäni wastan, caickena seitzemänä Päiwänä wijcosa. Nijn myös ne

seitze-

seitzemän Rucousta Isä meidän Rucouxes Rucoil man sinun tahtos jälken, että minä sitte sun Christicundas canßa sen cautta mahdaisin saada lewätä seitzemändenä Päiwänä Taiwan waldacunnasa, ja nähdä sinun Kirckauttas Taborin Wuorella, cusa on hywä olla, Amen.

Meit armahda sua rucoilem,
Ja lähet lahja seitzemän,
Sun Henges ain cautt JEsuxen,
Cuin Sieluill saatta autuden.

Cosca cahdexan lyö.

O Caickiwaldias Jjancaickinen Jumala, joca pelastit Noachin itze cahdexandena arkis, cosca Wedenpaisumus sen ensimäisen Mailman upotti; sinä joca myös cahdexandena Päiwänä käskit anda ymbärins laicatta caiken Miehen puolen, minä rucoilen sinua sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen Pijnan ja cuoleman cautta, joca cadexandena Päiwänä ymbärins leickamisesa fai sen suloisen JEsuxen Nimen ja ulos wuodatti hänen nuoret Weripisarans, ettäs JEsuxen Nimen cautta cahdoisit pois pyhkiä caicki minun Syndini, ja andaisit nijden siaan ne cahdexan Autuden Lahjaa, joista puhutan Pyhäin-Miesten päiwäises pyhäs Ewangeliumisa, Matth. 5: että minä mahdaisin Dawidin canßa, Psalm. 6: Cahdexan kielten päällä sinulle Kijtost weisata, ja P. Cuningan Josian Ensimerckiä seurata, joca cahdexandena Wuotena rupeis etzimän Isäins Jumalaa, Amen.

Cosca

Cosca yhdexän lyö.

O HERra JEsu Christe joca Judalaisten lugun jälken, yhdexändenä hetkenä, ylönannoit sinun Henges, ja janot, että Taiwasa pitä fuurembi Ilo oleman yhdestä syndisestä, joca hänens paranda, cuin yhdexästkymenest ja yhexäst hurscast, jotca ei Parannusta tarwitze, auta etten minä löyttäis nijtten Yhdexän kijttämättömän seast, jotca heidän Puhdisturens jälken Spitalistans ei palannet tacaperin kijttämän sinua. Waan kijtoki-sudella mahdaisin Petarin ja Corneliuxen canßa yhdexännellä hetkellä astua ylös nijtten yhdexän Taiwallisten Ticapuitten päälle, cuin owat tunnusta murhettia, paastota, rucoilla, itkeä, kärsiä, odotta, sotia, ajatella; ja cawahta minuani nijstä yhdexästä näitä wastan sotiwaisista wioista! Amen.

Cosca kymmenen lyö.

O HERra Caickiwaldlas Jumala! joca lupat armahta coco Capungin ja yhden Maacunnan päälle Kymmenen Wanhurscan tähden, opeta minua sun Pyhän Henges cautta nijstä kymmenistä Käskysanoista ajatteleman ja ymmärtämän, että minä olen se syndinen palwelja, joca olen sinulle welca kymmenen tuhatta leiwiskä, ja sentähden olen ansaianut heitettä fangiuteen; mutta sinun racas Poicasi JEsus, on sen minun edestäni maxanut hänen Werelläns Ristin päällä, jota minä Uscosa minulleni muistutan, cosca minä minun Kymmenen Sormeni ristinpanemisella ulosmaalan wijsi Ristiä, ja

etzin JEsusta Andreaxen canßa, Joh. 1:39. kymmenellä Hetkellä päiwästä; ja oppisin sitten kymenen kerta Jumalisemax tulla, keskellä murhetta ja waiwa, joca päälle seiso kymmenen päiwä, Apoc. 20: 10. Davidin canßa ylistä ja kiittä sinua kymmenen kielisellä Harpulla, ja löyttäisin kiitollisna yhden miehen canßa niistä kymmenestä spitalisesta, andain kymenexet iloiset sydämest Saarnawiralle, että sijällens minulle kymenen kertaiset Wanhurscasten ylösnousemises maxetaisin, Amen.

Cosca yxitoistakymmendä lyö.

O HERra JEsu Christe! mingä cauhian pahennuxen se pettäjä Judas yxi niistä yhdestätoistakymenest Opetuslapsesta teki: Ja cuinga pahoin, nämät yxitoistakymmendä, itzens petit, silloin cosca he sinun kärsimises aicana ylönannoit sinun ja pakenit; waan cuinga suloiset sinä lohdutat näitä yhtätoistakymmendä nijncuin Joseph hänen yhtätoistakymendä Weljeens, silloin coscas ilmoitit itzes heille eläwäxi, jälkeen sinun Ylösnousemises; puhallat heidän päällens, ja sen sun P. Henges, Suus Hengen canßa, annat heille Taiwan waldacunnan Awaimet, nuhdellen heitä istues Pöydän tykönä heidän Epäuscona ja Sydämens cowuden tähden, näytätin heille sinun caunin Taiwasen Ylösastumises; minä kiitän sinua HERra JEsu! sen sinun suuren hywäntyös edestä, että olet meille andanut sinun Sanas, ja yhdellä toistakymmenellä terkellä, wijmeisnä Mailman Ehto-

na,

na, cutzunut meitä pacanoita sinun yhteisen wijnatarhaas, jotca seisoimme joutilasina Satanan ja synnin Torilla eli Pihalla. Ah anna meille HERra JEsu! jocapäiwä parannus elämään. Amen.

Cosca caxitoistakymmendä lyö

O HERra JEsu Christe! sinä joca nijden cahdentoistakymmenen Jacobin Pojan cautta, nijden cahdentoistakymmenen caiwon, cuin Israelin Lapset löysit Corwesa, nijden cahdentoistakymmenen callijn Kiwen ylimmäisen Papin Wiran Kilwesä, nijden cahdentoistakymmenen kiwen joista Altari rakettin, nijden cahdentoistakymmenen Härjän canßa, jonga päällä Meri seisoi Jerusalemin Templis, olet tahtonut edestuoda ja ulosmalata sinun caxitoistakymmendä Apostolitas Uudes Testamendis, sitten cuin sinä yhden toisen, sen petäjän Judan sian walinnut olet. Minä kiitän sinua nöyräst, että heidän Lucuns jälken olet andanut sinun Seuracunnalles ne Caxitoistakymmendä Uscon Arrikeli. Ja nijncuin sinä, O! caickein suloisin JEsu! coscas olit cahdentoistakymmenen Wuoden wanha, istuit Opettaitten seas Jerusalemin Templisä, nijn pyhitä ja hywästi sinua myös nijn hywin Opettaita, cuin Sanancuulioita Kircois ja Schouluis, että he mahdaisit canda hywän Hedelmän nijsä Cahdesatoistammenesä Cuucaudesa Wuodesa; ja wijmein yhdesä syödä Elämän Puusta, joca jocaitzesa Cuucaudesa canda cahdentoistakymmenen kertaisen hedelmän. Apoc. 22:2. Cuin on

1. Terweys ilman kiwuta, 2. Nuorus ilman ijätä, 3. Uudistus ilman suuttumista, 4. Wapaus ilman Orjutta, 5. Cauneus ilman wirhetä, 6. Lohdutus ilman murhetta, 7. Yldäkylläisys ilman puutosta, 8. Rauha ilman rijdata, 9. Suruttomus ilman pelgota, 10. Tieto ilman tyhmyttä, 11. Cunnia ilman pilcata, 12. Ilo ilman surua, Amen.

Nämät Rucouret Rijmixi tehdyt, jotca taitan joca Hetken jälken Päiwäsä weisatta cuin:

Isä meidän ylhäll Taiwas, ꝛc.

Cosca Kello lyö.

Ah! rucoilen sydämmen pohast,
Suo Jumal mull hetke autuast,
Jos tahdot se wijmeinen on,
Ettän sitt saisin autuan eron!
An sitä wiriäst mun tutkisell,
Sek' sydämell, ett sull ajatell.

Yxi.

Yx Jumal on caicki cappalet luon,
Yx Usco meill Autuun Portin suon;
Yx wälimies on meit lunastan.
Yx Hengi andan meill elämän,
Yx kerta sinun täyty cuolla;
Yx elämä, jost tule huolla.

Caxi.

Caxi armon lahja Poica ja Heng',
Cax Sacramenti HERrald semmeng,
Cax Osa HERran Opetus tuo,
Cax taulu sull hänen käskyns suo.
Cax osaa Ruumis, Sielu, sinull';
Cax siaa cuolon jälken ajattel.

Colme.

Colm Personat yhdes Jumaludes,
Colm Päälahja sinun autuudes.
Colm käsky waati rackauteen,
Colm wihollist lyö säkeyteen.
Colm corkiat sääty asett Jumal,
Colmest ota waari caikell ajall.

Nelja

Neljä.

Neljä wartiat muista ôin, päiwin,
Neljä oppi Evangelisterein,
Neljä on trapu sill hâjyll' synnill',
Neljä peldo sanan siemenell,
Neljä Elementi on luotu,
Neljä wijmeist Cappald sull suotu.

Wijsi.

Wijsi Sikli painoit Æsicoiset.
Wijs kiwe Goljatin lingorsit.
Wijs haawa Stelus paransit,
Wijs jârkes hywin käytä sit,
Wijs wijsast menit sisäll häätupan,
Wijs tyhmä jâit ijsisen cuoppan.

Cuusi.

Cuuten Päiwän loi Jumal Mailman,
Cuustuhat Wuott pitä hänen seisoman.
Cuus osaa monen elämäll
Cuus rackauden työt sä tee tääll',
Cuus jäsend opi leickaman pois,
Cuus Jlo Cruusi, ett HERra sull sois.

Seitzemän

Seitzemännen päiwän HERra pyhitt,
Seitzemän Hengen lahja lähett'
Seitzemän kerta werens wuodat.
Seitzemän Sanaa sun mielees johdat.
Seitzemän käsky on rackaudest.
Seitzemän Ruocust opi Jsä meidäst.

Cahdexan.

Cahdexan Sielun Arcki wapaht,
Cahdexanden päiwän pilti leicatt',
Cahdexanden päiwän sai JEsus Nimens,
Cahdexan Autuut saat cautt itzens.
Cahdexan candelt lohdut Davidi myös.
Cahdexand wuonn' Josbas HERran löys.

Yhdexän.

Yhdexänden hetken JEsus ruoli.
Yhdexän JEsuxest pojes huoli.
Yhdexän yhdexätkymmend harhailit.
Yhdexännell Jetkell Jurscat huocailit.
Yhdexän trapu Tawasen wie.
Yhdexän wica cartta tied.

Kymmenen.

Kymmenen Pyhä ei Sodomas löytt.

Rymmenell' käskyll' sinus hyödyt!
Rymmenen tuhat leiwistä on welcas.
Rymmenen kerta enä JEsu Pijnas.
Rymmenen kerta pyhemmäx tule.
Rymmenexet tawarastas lue.

Yxitoistakymmendä.

Yxtoistakymmend jälken Judan jäit.
Yxitoistakymmend JEsuxen jätit.
Yhdelltoistkymenell Christus eläwäx näytt.
Yhdeltoistkymmenell awaimet tuott.
Yxtoistkymend näki hänen astuwan ylös.
Yxtoistkymmenes hetki cunnia täys.

Caxitoistakymmendä.

Caxtoistkymmend Cappald annettu meill,
Cahdeldtoistkymmeneld Apostoleild,
Caxtoistkymmend Artikli ne owat.
Caxitoistkymmend kiwe suot.
Cahdeltoistkymmenell JEsus opett wuott,
Caxitoistakymend hyödytyst ne sull tuott.

Joca heeki huocaten:

SOscas joca hetki näin huocailet,
Ja Sydämest Jumalata rucoilet,
Silloins päätät sen Christuxen Opin,
Ja löytä edestäns awun cukin,
Saa myös Jumalald siunauxen,
Jota meill' suocon cautta Christuxen.

Wielä toisin.

TAicka jos sinä tahdot joca heiki tutkistella Lunastajan JEsuxen Christuxen Historiata nijn se taita tällä muoto tapahtua: cosca sinä alat Ehtona wijdennell hetkell, silloin cuin JEsus Kihlatuorstaina meni kärsimän Jerusalemin Caupungin, joca päälleswisoi Perjantai ehtoseen kello Neljän löymän asti, cosca hän hautaan pandin. Mutta täsä tule waari otta, että Judalaiset aloit yön Ehtona Kello Cuuden lyödes, ja jaoit sen neljään Yöwartian, joista jocainen seisoi päälle 3. heike, nijncuin 6. lyömäst 9. lyömään 9. lyömäst 12. löymään, 12. lyömäst,

mäst, 3 lyömään, 3. lyömäst 6. lyömään asti. Ja nijncuin Wapahtaja JEsus on jocaitzen yön ja Päiwänwartian aicana kärsinyt, nijn on hän myös kärsinyt jocaitzell hetkell, hänen waiwans päällä seisoes.

Kihlatuorstain Ehton kell. 5.

MInä kiitän sinua HERra JEsu Christe! minun ja caiken Mailman Wapahtaja; waan erinomattain nijtten uscowitten, että mielelläs tähän aican olet mennyt kärsimään meidän edestäm. Ja rucoilen sinua nöyräst, anna minulle sinun Armos, että minä mielelläni tahdoisin wastan otta sen terwellisen Calkin, ja caickein sinun Lastes canssa julistaisin, kiittäisin ja eunnioittaisin HERran Nimee! Amen.

Ensimäisnä Yön Wartiana, Cuuden lyömäst nijn seitzemän lyömään.

O HERra JEsu Christe! joca tänä Aicana Päiwäst söit Pääsiäis Lamban Opetuslastes canssa, ja näytit sinus oleman sen oikian Pääsiäis Lamban uhratun meidän edestäm, jota caicki uhrit wanhas Testamentis owat ennustanet: sinä olet myös cohta asettanut sen P. Ehtollisen ja säätänyt sinun Pyhän Ruumis ja weres, Leiwän ja Wijnan alla syödä ja juoda; Pesinyt Opetuslastes Jalat, neuwoden heitä Rackauteen; Pitänyt sangen caunin Manauxen Judaxen tygö, että hän olis tullut pois estetyxi hänen pahasta aicomisestans; Nijn mys saarnannut Opetuslastes edes, pitäden heidän edestäns yhden uscollisen Esirucouxen; Minä rucoilen sinua, O caickein rac-

kain HERra JEsu! laina minulle sinun P. Henges, jongas sinun Opetuslapsilles lupat, että minä sitä nöyrällä sydämmellä taidaisin ajatella, minun Sieluni ijancaickisexi Autudexi!

Seitzemän lyömäst nijn cahdexan lyömään.

O HERra JEsu Christe! joca tähän Alcan olet ulos lähtenyt Jerusalemist, ja mennes Kidronin Ojan ylitze tiellä sowittanut sinun Opetuslastes rijdan: cuca heistä suurin piti oleman, ilmoittanut heille heidän erhetyxens, ja Petarin cowan Lagemuxen; Mennyt wijmein Yrtitarhaan Opetuslastes canßa, cusa sinä rupeisit hämmästymän, murhettiman ja waikialla äänellä walittaman: minun Sielun on murhellinen haman cuolemaan asti. Olet myös maahan langennut colme kertu ja rucoillut polwillas, että jos Jumalan tahto nijn olis, ettäs Pijnas calkin ja hetken wältä taidaisit. Yxi luotu Luondocappale, yxi Engeli, on wahwistanut sinua hänen Luojans, ja sinä olet wexta hicoillut silloin, coscas nijncuin yxi walmistettu syndiuhri Jumalan Duomioistuimen edes oikeudes seisoit; minä kijtän sinua, O racas Wapahtaja! tämän sinun sywän alendamises edest, ja huocan rohkiast, sinun Pijnas, kilmoituxes ja werisen hikes tähden, auta meitä laupias HERra Jumala! että me sinun uscollisen neuwos jälken wahdaisimme walwoa ja rucoilla, etten me langeis kiusauxeen! Amen.

Cahdexan lysmäst nijn ohdexän lyömään.

O Rackain JEsu! jälken sinun campauxes Cuoleman canßa, tule Judas

das ja johdatta sinun wihollisias, joita se staan sinä menet yhdellä hywällä ehdolla, löyt heidän Sanallas maahan, ja näytit sinun woimas, coscas heidän jällens ylösojensit; wapari teit Opetuslapses, coscas petoxella Judan suun andamisella saatetan wihollistes käsijn; annoit sinus nijncuin pahantekiän kijni otta, sitoa ja Jerusalemin jällens telutta; silloin caicki Opetuslapses sinun ylönannoit ja pakenit; O HERra JEsu! minä olen sinun palweljas, sinun palweljas olen minä, ja sinun palckapijcas Poica, sinun sites canssa olet sinä caicki minun siteni wollallens päästänyt, wapahtanut minun Sieluni sitä sywästä Helwetistä; Anna minulle ja caikille Ihmisille Armo, tuta meitäm, pojes Perkelen pauloist pelastetuxi, ettem me Opetuslasten canßa mahdais sinust ikänäns pojes paeta; waan Uscon sitellä sinuun kijnnitetyt seuraisim sinua Jerusalemijn näkewään sinun Pijnas uloskäymist, että me mahdaisim saada sinua seurata cuhunga ikänäs sinä menet, ja olla sinun tykönäs ijancaickisest! Amen.

Toisna Yön Wartiana, Yhdexän lyömäst nijn kymmenen lyömään.

O Sinä caickein lepollisin HErra JEsu Christe! joca Jumalan Neuwost, sisälle-talutettin Lammas owen cautta Jerusalemin Caupungin, ja sen canßa näytit, ettäs olet se oikia Jumalan Caritza, joca pois otta Mailman Synnit; Wietin sitte ylimmäisen Papin Caiphaxen Apen Hannan tygö, jonga canßa hetahyoit cunnioi ta sitä wanha ulcocullat-

tua, että he olit sen Capinan nostajan JEsuxen Nazarethist fanginneet, joca (ilman epäilemätä, jälken pitkän tutkistelemuxen) lähetti sinun hänen Wäwyns ylimäisen Papin Caiphaxen tygö, cusa sillä wälillä, coco seura coosa oli. Sinä olet käskenyt sinun Sanasas, että yxi ainoastans ylimmäinen Pappi piti oleman, nijncauwan cuin hän eli; Mutta että nyt caxi, cukin Ajastajallans heidän oman Aseturens jälken, hallitzeman piti, oli sijhen wißi Ennustus, että sen Wanhan Testamendin ylimäsen Papin Wirca oli nyt lopulla, ja sinun Taiwallisen Ylimmäisen Papin, piti nyt sinun oman Weres cautta, sisälle käymän sijhen caicken Pyhimbään, ja yhden uhrin canßa täydellisexi tekemän ne ijancaickisesti, jotca Pyhät owat; Minä kijtän sinua nöyräst, ettäs olet racastanut minua ja wiruttanut minua minun synneistäni sinun Werellås; andanut minulle yhden Hengellisen Pappeuden. Auta että minä mahdaisin julista sinun Awuas, joca olet cutzunut minua pimeydest, sinun ihmelliseen Walkeutees, Amen.

Kymmenen lyömäst nijn Yhtentoista kymmeneen.

Tänä aicana O racas JEsu! seisoit sinä oikeudesa Caiphaxen Huonesa, kyseldin sinun Opetuslapsistas ja opistas, jos et sinä uutta Oppia myötäs tuonut Opetuslapset ja Cansan wetänyt tygös, jonga tähden sinä wijmein tahdoit itzes Cuninaaxi corgotta ja capinan matcan saatta? Ja coscas wastaten sanoit itzes ei nijncuin

cuin capinan n stajan salaisesti, waan iul-
kisesti cuin yhden Sarnajan opettaneen;
anda Malchus ylim̃äisen Papin Pal-
welja, sinulle Corwapuustin kijtoxexi, et
wähä ennen paransit hänen Corwa
jonga Pietari oli poishacannut, jo
wäryden tähden sinä myöskin e
wastat, waickas caiken muun kärsim
kärsinyt olet, näyttäden cuinga suur syn-
di kijttämättömys on. Minä kijtän sinu
HERra JEsu! että sinä sinun puh
Sanas edest wastannut olet, ja kärsi
häwäistystä, wäkiwalda ja wäryttä
nun syndini tähden: Anna minulle Pyh
Armos, etten minä minun syndisen
non ja kijttämättömyden canßa, mahd
sinulle Corwapuustij anda; mutta par
min Ylistä sinua kijtollisest, joca hetki
scosa ja Pyhäsä elämäkerrasa tällä m
to: Kijtä HERra minun Sielun! m
tahdon kijttä HERra nijncauwan, cuin
minä elän, ja ylistä minun Jumalatani
nijn cauwan cuin minä täällä olen, Am.

Källo 11. nijn 12.

O HERra JEsu Christe! sinä uscolli-
nen Jumalan todistaja, joca sinun
wihollistes petollisten todistusten cautta, et
taitanut tulla cuolemaan wicapääxi;
Mutta coscas itzestäs todistit, ettäs olet
Jumalan ja Ihmisen Poica yhdes Per-
sonas; Että sinä JEsus itze! joca nyt caiken
Mailman syndein edest seisoit oikeuden e-
desä aiwan ylöncatzottuna, pitä yxi kerta
tuleman Majestetis duomitzeman eläwi-
tä ja cuolleita, cutzuttin sinä yhdex Juma-
lan Häwäisiäxi, ja Duomittin cuole-

maan, nijncuin yxi Jumalan pilckaja, ja cuin tämä sinulle tapahdui ylimäisen Papin Salis, kielsi Petari sinun pois sillä wälillä esihuonesa colme kerta, ennen cuin Cuckoi cahdesti laulanut oli, jonga päälle sinä cuitengin catz tit laupialliſten; Silmäis canßa, että hän läxi ulos ja itki catkeraſti: Minä rucoilen sinä sangen nöyräſt, ettäs olet duomittu nijncuin yxi Jumalan pilckaja, minun häwäistyxeni tähden Paradiſis, etten minä ikänäns mahdais sinua pilcata millän tawalla, ja jos minä osaisin langeta johongun syndijn, ettäs silloin woimalliſeſt catzataiſit minun puolen sinun lepylliſten silmäis canßa, että minä Petarin canßa caduiſin, itkiſin ja rucoiliſin anderi minun syndijäni, ja parannaiſin minun Elämäkertani JEsuxen pyhään Nimeen, Amen.

Colmas Yön Wartia, Kello 12. nijn 1. lyömän aſti.

COrkiaſt hywäſti siunattu HErra JEſu! coſcas nijldä hengelliſildä Jſildä Jerusalemin Conſiſtoriumis Cuolemaan duomittin, menit he cotians ja laſkit itzens lepoon; mutta sinun he ylönannoi heidän häpiällisten ja Jumalattomain palwelioittens ja fangiwartioittens käſijn, jotca sinua waſtan, sinä wiatoin Jumalan Caritza walkeuden Jsä! owat näettänet caickinaiſta waſtahacoiſutta, wieckautta ja pahutta, sen pimeyden Päämiehen Perkelen siſälleandamiſen cautta, silloin sinä HErra JEſu! maxoit tämän pimiän ja syngiän Yön, caicki Pimeyden työt ja synnit pimeydes tehdyt; ja owat häpiälliſeſt

sest pilcannet sinua sinä Cunnian HErra! Kijtos olcon sinulle, O caickein rackain Lunastaja! joca tämän sinun lewottoman pimiän Yös canßa olet wapahtanut minun Pimeyden wallasta, Omantunon ja Helwetin ijäisest lewottamudest, ja toimittanut minulle Lewon Taiwasa. Sinä olet pilcatu, että minä ja caicki Christin uscowaiset mahdaisim sinun tykönäs ijancaickisest cunnias olla: Auta että minä mahdaisin Pimeyden töitä wältä, ja päälleni puke Walkeuden Aset, ja wijmein nähdä Walkeuden sinun walkeudesas! Amen.

Kello 1. nijn 2. asti.

O Kirckauden HERra JEsu Christe! jonga Caswoja caicki pyhät Engelit, Cherubim ja Seraphim halajawat nähdä, se on myös ulos walituiden suurin ilo nähdä sinun caswojas; ja, jonga caswon edest taiwas ja maa pakeneman pitä, auringon ja cuun pitä nijncuin häpemän ja peittämän heidän walkeudens sinun Caswos edest; mutta ah! se Jumalatoin Judan joucko rohkene sylkiä sinun Pyhälle Caswolles, ja sowaista sitä caickein suloisemba Caswoo Ihmisten Lasten seas, heidän saastaisen ja myrkyllisensylkens canssa: Ah! HERra JEsu! O corkiast lausuttu Jumalan Poica! mikä häpiä, mikä pilcka tämä sinulle oli; mutta kijtos olcon sinulle, ettet sinä ole kändänyt sinun Caswojas pois häwäistyxest ja syljest, etten minä, minun ansion perästä, mahdais ijancaickisest syljettä, ja hylään tulla; waan että minä sinun Mo.siames canßa

mahdaisin cunnias olla sinun taiwallisen Isäs edes ijancaickiseſt. Perkelet ei nyt ikänäns saa oxeta minun Sieluni päälle tulda ja tulikiwe; Mutta jos minä wielä täsä Mailmasa olen, sinun syljettyin Caswois caldainen, nijn minä wihsist tiedän, että minä myös siellä olen sinun kirckan Caswos caldainen. Jota minä myös sinulda uscolliseſt Sydämestäni pydän! A.

Kello 2. nijn 3. lyömän asti.

O! Sinä caickein suloisin HERra JEsu Christe! sinä eläwän Jumalan Poica, ne häpiälliset wartian Huowit ja Palweliat, jotca sinua kijni pidit, owat sinua ennen pilcannet, ja syljeſkellet sinun pyhimmille Caswoilles, ja sen sowaisnet heidän syndisen ja myrkyllisen sylkens cauſsa; mutta nyt ruperwat helyömän ja rusicoitzeman sama sinun caickein kirckainda Caswoas ilman lackamat, ja he teit sinun naiwan ylöncatzotuxi ja rumaxi; Ah! minä kijtän sinua HERra JEsu Christe! ettäs olet hawoitettu, minun ja coco Mailman syndein edeſt, ja pijnattin meidän pahantekoim tähden, nyt ei pidä minun kärsimän cahdenkertaist lyömist, ja rangaistust ijancaikiseſt; mutta tulen wapahdetuxi caikeſt pahaſt työſt, ja jautetux sinun Taiwalliseen Waldacundaas; sinulle olcon Cunnia ja Woima sentähden ijancaickiseſt! Amen.

Reljänden Pön Wartiana, Kello 3. nijn 4. lyömän asti.

O! JEsu! minun ilon, O JEsu! minun tawaran ja ylöswalaisiuxen, ei sinä kyllä ole, että nämät pahanjuoniset pilc-

pilckawat, sylkewät ja lyöwät sinua Caswoille, sinä näet sen; mutta Perkele pimittä heidän enämin, että he sitowat Peitten sinun Pyhäin kirckast paistawaisten Silmäis eteen, ja lyöwät sinua wielä Rusticoillans Caswoihin: Ah! O racas Wapahtaja! Judalaiset peittäwät sinun Silmäs ja andawat nähdä sen, että silloin jo rippui joca wielä nytkin rippu, peite heidan Silmäins edes, he owat heidän Epäuscons ja Syndämmens cowuden tähden joutunet yhteen suureen willityxeen Walhetta uscoman, ja! peite rippu heidän sydämens ja silmäins edes hamaan tähän päiwän asti, he saawat hirmuisest nähdä että he pistänet owat; Minä kiitän sinua O HErra JEsu! ettäs olet lyöty peitetyillä Silmillä, sentähden että minä wapa olisin, ja awoimilla Caswoilla catzoisin sinun Kirckauttas ijancaickisest: Minä rucoilen sinua HErra JEsu Christe! Sydämmeni pohjast, ota wielä peite pojes caickein Epäuscoisten Silmäin edestä, ja ylöswalaise heitä sinun toitiseen tundoos! Mutta erinomattain ylöswalaise minun, ja coco sinun Seuracundas silmät, ettem me poisnuckuis Cuolemas: mutta mahdaisim awoimilla Syndämen silmillä nähdä ihmeitä sinun Laisas, ja wijmein catzella sinun caswoas wanhurscaudes, ja ylösherätä sinun Caswos caldaisna! A.

Kello 4. nijn 5. lyömän asti.

O HERra JEsu Christe! sinä caickein ajatusten, Sydänden ja Luondoin Tutkistelja, jonga edes caicki cappalet owat julki, ei myös yxikän tarwitze sanoa

hänelle

hänelle Jhmiseſt; ſillä caicki mitä Jhmiſes on, on hänelle hywin kyllä tiettu. Ah! cadzo! nämät pahanjuoniſet, ſinun kiuſajas kieldäwät tietämättömydeſt epäuſcoſa, ja ilman epäilemätä heidän ſydämmens coruudeſt ja wieckaudeſt, tämän ſinun wiſſaudes täydelliſyden coſca he ſanowat, ſitte cuin he olit ſitonet ſinun ſilmäs, ja lyönet ſinun Caſwoilles: Arwa meille Chriſte! cuca ſe on, joca ſinua löi? He ajattelit, että coſca ſinun Silmäs olit peitetyt, ſentähden ei ſinun pitänyt ſitä näkemän: Ja ei mielens johdattanet, että ſinulla owat Silmät kirkammat Auringo, ja näet pimeiſijn Sydämmitten louckoſijn. Ah Jumala paratcon! Sillä tapa teke wielä moni tänäpäiwänäkin ſydiä, ja luulepi ſitowans ſinun Silmäs, coſca hän lyö ſinua hänen pahan menons canſſa Caſwoilles. Minä rucoilen ſinua, O racas JEſu! ettet ſinä pojes kätkis ſinun Caſwojas minulda, taicka ſinun Chriſtikunnaldas, ja ett annais meitä paatua ja cuolla meidän ſynnisäm; waan ättä me Pelgon ja wopiſtuxen canſſa mahdaiſim cunnioitta ſinun caickitietäwäiſyttäs, ja Davidin canſſa ulospuhjeta: Tutkiſtele minua Jumala! ja tiedä minun Sydämen, coetele minua ja näe, jos minä pahalla Tiellä lienen, ja johdata minua ſille ijancaickiſelle Tielle! Amen.

Kello 5 niin 6 lyömän aſti,

Ah HErra JEſu! cuca taitat caiken ſen wieck uden, waſtahacoiſuden, wäryden ja häwäiſtyxen tietä, tutkia ja ulospuhua, cuin ſinä tälläpatunelda ja pahanel-

ha elkiseldä Cansalda olet kärsinyt? Cosca he heidän pahudesans ja ilman epäilemätä heidän Juopumudesans (sillä sinun pitä oleman heille yxi Juttu heidän Juomapenkisäns) owat heidän oman tohtonsa jälken, salaisesti Huonesa nijn pahasti sinun canßas mennet, että ne P. Evangelisterit surusta ja canßa-kärsiwällisydestä, cuin ikänäns hämmästyxis sinun waiwas ylitze, sinä wiatoin Jumalan Caritza! owat waikennet ja tällä tapa päättänet: Ja paljo muuta pilcka sanoit he händä wastan: He owat pilcannet, häwäisnet ja laittanet sinun corkiata personas ja Wircas. Ah! sencaldaist olet sinä kärsiwällisest kärsinyt. Cosca sinua kiroidin ett sinä kiroillut wastan, ja cosca sinä kärseit, et sinä uhannut; waan annoit coston sille, joca oikein duomitze, Minä kijstän sinua, sinä wiatoin Jumalan Caritza! joca et suutas awannut: Laiña myös minulle armoo, toitaxen kärsiwällisest kärsiä, ja hywin läpitzen käydä caiket minun Wihollisteni wieckaudet ja catzoa sinun Esimerckis päälle, andain Jumalalle Cunnian: Ettän sinua seurat mahdaisin, Rackaus sydämmehen lisä Taiwallinen Isä tunnusta sua taidaisinnijn alati loppuun asti! A.

Ensimmäinen Päiwän Wartia, Kello 6. nijn 7 asti Aamulla.

O Racas JEsu! nyt piti sinulla lepo oleman, coscas caiken yön olit waiwaa kärsinyt ja työtä tehnyt suures murhes, ja ulosseisonut Lyömiset ja hosumiset; mutta waickas olet wäsyxis, nijn ei sinulle cuitengan annettu yhtäkän Helppo, Lepo eli, Rauha,

Rauha; waan nyt tulewat ne ylimmäiset Papit ja Isät, täyttämän heidän murhallista aicomistans. Nyt ottawat he sinun jällens, O caickein rackain JEsu! tutkistellaxens, ja ettet sinä taida itzeäs kieldä; waan jällens tunnustat sinun corkian Personas ja Wircas, nijn sinä jällens cuin Jumalan pilckaja duomitan heildä cuolemaan; Auta, O caicken uscolisin HERra JEsu Christe! että minä myöskin coco Christicunnan canßa myötä ja wastoinkäymises mahdaisin tunnusta sinun olewan yhden totisen Jhmisen, syndyneen Neitzest Mariast, ja että olet minun HERran ja coco Mailman Lunastaja ja Duomari, sentähden että sinä myös mahdaisit tunnusta minun sinun Isäs edes, ja minä sencaldaises Uscon tunnustuxes loppuun asti mahdaisin pysywäinen olla, seisoo lujast minun tunnustuxen päälle ja autuas olla! Amen.

Kello 7. nijn 8: lyömän asti.

AH! cuinga cauhja on se, O racas JEsu! että cosca sinä parhallans toimitit Lunastuxen työtä, epäili sinun pettäjäs se häijynelkinen Judas sinun yhteisest Ansiostas, mene pois ja hirtä itzens; ja ne ylimmäiset Papit joidenga tyköä Judas ei yhtäkän Lohdutust löytänyt, ostawat nijden 30. Hopia Penningin edestä, joiden canßa sinä minun JEsuxeni! myytin, yhden Sawen walajan Pellon, wieraisten hautamus paicaxi. Mutta sillä wälillä talutta coco joucko sinun Maan-Herran Pontius Pilatuxen työ: lukewat sen synnixi Omaatundoa wastan, mennä Raadihuone-

huoneseen; mutta canda sinun päälles ja wiattomast cuoleman duomita, ei he synnix lue; O näitä ulcocullatuita! Sinua ei nyt pitänyt cuoletettaman Judalaisten tawan jälken; waan Pacanoitten muodolla Ristin naulittaman, sentähden sinä Pilatuxen tygö wietin. Minä rucoilen sinua nöyräst, taiwuta minun Sydämmeni sinun Sanaas, etten minä epäilis, paljo wähemmin epäuscoon langeisin calliſta Ansiostas; waan paljo enämmin lohdutaisin minuani sijtä, että yxi Peldo on ostettu sinun weres hinnalla, Wieraſten hautamisexi, Ah! HERra! me olemme oudot ja muucalaiseſt sinun edesäs nijncuin caicki meidän Isäm. Meidän elämäm maan päällä on nijncuin yxi warjo, ja ei wijwy; Mutta sinä, O suloinen JEsu! olet toimittanut meille ijancaickisen Majan Taiwasa, sinun weres cautta O Jumalan Caritza! joca pois otat Mailman Synnit, armahda meitä laupias HERra Jumala! Amen.

Kello 8. nijn 9. lyömän asti.

CAtzo! nyt sinun päälles, sinä wiatoin JEsu! petolliseſt cannetan Judalaisilda Pilatuxen edes, 1. Että olet edestuonut wäärän Opin; waicka sinä opetit Jumalan Tien oikein, ja olit tullut Jumalalda yhdexi Opettajaxi; 2. Yhdexi Capinan nostajaxi, jonga piti kieldänen Keisarille Wero andamaſt; waickas ennen olit käskenyt andaman Jumalalle se, cuin Jumalan tule, ja Keisarille se, cuin Keisarin tule. 3. Että olet ulosandanut itzes yhden Cuningan edeſt, ja seisonut Keisarin Cruu-

nun

nun perän, waicka sinun Waldacundas ei olleet Maailmallinen; waan Hengellinen, nijcuin sinä nyt Pilatuxen edes tunnustat, että sinä olet Totuden Cuningas, joca hallitzet sinun Waldacundas Jumalan Sanan Totuden cautta, josta Pilatus tunde sinun Wiattomudes, ettet sinä yhtäkän maailmallista waldacunda halannut. Ja cuin sinun päälles ylimmäisildä Papeilda enämmin cannettin, lohdutit sinäitzes oman tunnon wiattomudesta, ja ett wastanut niiden tyhmäin tyhmyden jälken; Ah! minä kijtän sinua tämän sinun wiattomudes edestä, O sinä Taiwallinen Cuningas! Auta että minä olisin yxi sikia asujan sinun waldacunnasas ja tämän wieckan sugun keskellä täsä Maailmasa Uscon ja yhden hywän omantunnon tallella pidäisin, yhdexi turwaxi Duomiopäiwänä, Amen.

Toisna Päiwän Wartiana, Kello 9 niin 10 työmän asti.

O Sinä uscollinen lunastaja! HERra JEsu Christe! joca yhden wäärän Duomarin tykö wietin toisen tygö, Pilatuxen tykö, Jerusalemin Caupungin läpitze Cuningas Herodexen tygö, joca hänen Jumalattomain huoweins canssa, ylöncatzoi sinun, ja puetti sinun päälles yhden Walkian waatten, jonga canssa hän tietämättömydest tiettäwäxi teki sinun wiattomudes, että sinä olet minun walkia ja punainen ystäwän! ja lähetti sinun jällens Pilatuxen tygö, nijncuin yhden Jhmellisen cappalen, ja sinun tähtes se Pacana Pilatus, ja Juutalainen Herodes tu-

lit ystäwäxi, joitten wälill ennen suri wiha oli ollut, jonga canßa, sinä O racas JEsu! näytit ettet sinä ainoastans sowittanut Judalaisia ja Pacanoita; mutta myös Jumalan sinun Taiwallisen Isäs Ihmisen sucucunnan canßa Weres cautta Ristis päällä; ja siinä ettäs sowitit wihan heidän wälilläns, sait sinä itzelles todituxen, nijn hywin Herodexen, cuin sitten Pilatuxen tykönä, sinun wiattomudestas, että sinä mahdetaisin anda wallallens. Minä kijtän sinua lämän sinun kärsiwällisydes ja suuren rackaudes edest, lunastamises Judalaisia ja Pacanoita, minua ja caickia Ihmisiä: Ja rucoilen turwallisest, pue minua ällä walkialla wiattomuden hamella, että minä Uscon cautta harjoitaisin rackautta Jumalata ja minun lähimmäistäni wastan, että JEsus mahdais olla minun ystäwän ja minä hänen omans, sijhen asti että Päiwä wilpene, ja warjot pois culkewat, Amen,

Kello 10. nijn 11. lyömän asti.

AH! racas Lunastaja! sinun Pijnas tule cowemmaxi ja cowemmaxi: sinä joca olet elämän Ruhtinas; Judalaiset pojes kieldäwät sinun Pontius Pilatuxen edes, ja sitä Murhamiestä Barrbasta irrallens anowat ja parembana, cuin sinun pitäwät; Caicki sinun ylitzes huutawat: Ristinnaulitze, ristinnaulitze, ota tämä pojes tieldä. Ah! minä ja caicki Ihmiset olemme murhajat, sinä olet otettu pojes Päiwildä ja ristinnaulittu, joca wiatoin olit, sentähden että minä, joca syypää olen, mahdaisin Fangiudesta päästettä ja wapaxi

paxi tulla. Catzo! sinä olet armottomasti ruoskittu, sentähden että minun sieluni haawat mahdaisit sinun Weres cautta tulla terwexi. Sinä olet Orjantappuraisella Cruunulla cruunattu, että minä mahdaisin saada iatomattoman Cunnian Cruunun! Sinä olet waatetettu wanhalla Purpura Caapulla; Että minä mahdaisin saada Wanhurscauden Hamen; He owat andanut sinun kätees ruowon, langennet polwillens ja pilcaten terwettänet sinua yhdex Mailmalliex Cuningaxi; Että minä mahdaisin periä Taiwan Waldacunnan! He owat sinulle corwapuusteja andane, ja Ruowon canssa Orjantappura Cruunun sywemmästi sinun Päähäs lyönet; Että sinä sywälle minun Sydämmeni sisälle mahdaisit wajota. Minä kiitän sinua O racas JEsu! näiden callein Taiwallisten Tawarain edest, cuin sinä tämän sinun rascan Pijnas, kipus ja waiwas canssa, olet ansainnut, O JEsu! tämän sinun Kärsimises tähden nijn ajattele minun päälleni parhain päin, ja armahada minua sinun suuren Laupiuden tähden! Amen.

Kello 11: nijn 12, lyömän asti.

CAtzos Jhmist! Catzo! JEsuxen waiwattu ruumis, cosca hän meni ulos ja cannoi yhtä Orjantappuraista Cruunua ja purpura Caapua, ei taitanut Judalaisia saatta armahtaman JEsust, catzo, caicki huutawat; meillä on Laki, ja meidän Lakim jälken pitä hänen cuoleman; sillä hän on tehnyt itzens Jumalan Pojaxi: Catzo! caicki huutawat: Päästät sinä

hänen

hänen wallallens, nijn ett sinä ole Keisarin ystäwä; sillä se joca itzens teke Cuningaxi, hän on Keisaria wastan. Catzo! Pilatus enämbi pelkä Keisarin wiha, cuin JEsuxen Christuxen oikiata asia, nijncuin moni, sen pahembi! wielä nyt teke. Catzo! Pilatus-huomitze Christuxen sijhen häpiälliseen Ristin cuolemaan: Catzo! JEsuxen HErraus on hänen Oljillans, cosca hän ulostalutettin ja cannoi Ristiäns, ja ristinnaulittin cahden Ryäwärin keskellä. Catzo! Pilatus pane JEsuxen Asian hänen pääns päälle: J.N.R.J. JEsus Nazaretist Jualaisten Cuningas; Näin sinä riput, O caiken Mailman Lunastaja! Ristin päällä nijncuin Kirous meidän syndeim tähden, sentähden että me saisim hywästisiunauxen. Ristinnaulitze sinuas, O racas JEsu! minun sydänmesäni sinun Päälle kirjoituxes canßa, ettes ikänäns mahdais minun tyköäni pojes eritä, auta että minä jocapäiwä ristinnaulitzisin minun Lihani, hänen haluns ja Himons canßa. Ah! soticam nyt huikiast Syndiä wastan; sillä hän on Jumalan Pojan Ristinnaulinnut, sentähden wihatcamme händä, ja kiittäkäm sitä joca meidän lunasti Murhest ja caickinaisist tuskist, Amen.

Colmas Päiwän Wartia, Kello 12. nijn 1. Iyömän.

O Sinä ristinnaulittu HERra JEsu Christe! armahda sinuas minun waiwaisen päälleni, ja nijncuin sinä sijnä ensimmäisesä Sanasas Ristin päällä rucoilit sinun wihollistes ja coco Mailman edestä,

edestä, nijn mana myös hywä minun wai
waisen syndisen edestäni, sinun Taiwalli
sen Jes.s tykönä. Ja nijncuin sinä toises
Sanas, pidit murhen sinun Pyhäst
Äitistäs Mariasta, jonga sinä annoit
Opetuslapses Johannexen halduun; nijn
anna wielä nyt caickein leskein ja Orwo
lasten ja wihelsäisten tusca käydä sinun
sydämmelles. Ja nijncuin sinä sijnä Col
mannes Sanas as Ristin päällä, lupaisit
sille catuwaiselle Ryöwärille Taiwa
waldacunnan; nijn käännä wielä nyt, O
Racas JEsu! caicki catumattomat syndi
set sinun tygös, että he canssani mahdaisi
saada: HERra muista minun päälleni si
nun waldacunnasas, sinun suuren laupiu
des ja hywydes jälken, joca Mailman a
lusta on ollut, älä ajattele minun nuoru
den syndiä ja yltzekäymistä; mutta muiste
minun päälleni sinun hywydes tähden.
HERra! Sano minun Sielulleni wij
meises Hengen wetämises: Totisest sa
non minä sinulle, tänäpänä pitä sinun
oleman minun canssani Paradisis. Au
ta että me caicki sinun canssas Taiwan
Waldacunnas saisim elä! Amen.

Kello 1 nijn 2 lyömään asti.

COskel yrikän näyttänyt canssakärsi
wällisyttä JEsusta cohta hänen
tuscasans Ristin päällä, senkähden puki
Auringo, ylönluonnollisen Pimeyden
päällens nijncuin murhewaatten täydesä
Cuusa, ja häpesi yltze Luojans suuren a
lendamisen ja Jhmisten suuren ylpeyden
ja pahuden, jotca JEsuxen Ristin päälle
olit saattanet. Ah! O racas Christitty!

meu

mene sisälle Suruhuoneseen, ja murhedi sinun Syndis ylitze; sillä JEsus kärsi Ristin päällä. Mutta O racas JEsu! Oristinnaulittu JEsu! cuinga cowast Perkele pimeyden Päämies, sinua tässä Pimeydes ahdista, että sinä tunsit Helwetin waiwan Sielus ja Ruumis puolest, cosca sinä waikialla äänellä sen neljännen sinun Sanas ulos huusit Ristin päällä: Minun Jumalan! minun Jumalan! mixis minun olet ylönandanut! Sinä olet ylönannettu senpäälle, ettes minua ikänäns tahdo ylönanda. Jsä meidän joca olet Taiwaisa! ällä johdata meitä kiusauxeen; mutta päästä meitä pahasta! Amen.

Kello 2 nijn 3. lyömään asti.

Ah mikä cauhia pimeys oli ylitze coco maan, kello 12. lyömäst, cosca JEsus Autuuden Hertua ja Elämän Ruhtinas ristinnaulittin, kello 3. lömään Ehtolla: cuitengin ne paatunet Juuttat ei tästäkän itziäns parandanet; waan wielä enämmin tulit pahemmaxi, heidän pimeyden töisäns: Että he wielä nyt sylkewät, häwäisewät ja pilckawat sitä wiatoinda JEsusta ristin päällä. Ah! mikä yxi paatunut Cansa! silloin cuin he käskewät hänen alasastua Ristin päältä: Kijtos olcon sinulle, O racas JEsu! ettäs Rackaudest Jhmisten Lunaturxeri olet jäänyt Ristin päälle, ja tehnyt sinun Taiwallisen Jsäs tahdon. Minä rucoilen sinua nöyräst, älä anna minua syndein ja willityxen Pimeyteen joutua; waan ota minua tästä pimeyden laxosta ja anna minun catzella kircast Auringosta, nijn minun Sy-

dämen ylistä sinua, minun Walkeude ja Elämän ijancaickisest, Amen.

Kello 3. nijn 4. lyömään asti.

O Minun caickein rackain JEsuxen että sinä paistettin, nijncuin se oikia Pääsiäis Lammas Ristin päällä Jumalan wihalda, Helwetin tuscalda, Lain kirouxelda, minun ja caiken mailman syndein tähden: nijn myös sanomattomalda rackaudelda Ihmisten lunastuxen tygö sentähden kärsit sinä sangen suuren janon coscas puhuit wijdennen sanan, Ristin päällä: minä janon. Ah! sinä janoisit meidän autuudem perään. Auta että minä ison ja janon sinun wanhurscaudes ja sen ijancaickisen autuden perään. Ja sitte cuins olit täyttänyt caiken sinun kärsimises Jumalan neuwon jälken lohdutat sinä sinuas sen cuudennen Sanan canßa Ristin päällä: se on täytetty. Ja cohta Kello 3. jälken huusit sinä suurella äänellä, joca oli se seitzemäs sana: Isä sinun käsijs annan minä minun Hengeni! minä kijtän sinua O JEsu! ettäs cuolit meidän syndeim tähden. Auta että minä nijn täyttäisin minun elämäni juoxun, että se wijmeinen Sana, cuin sinä Ristin päällä puhuit, mahdais myös olla wijmeinen minun Cuolemani hetkellä: Isä! minä annan minun Hengeni sinun käsijs, Amen.

Kello 4. nijn 5. lyömän asti.

A Jattele hywä Christitty! täsä on suuri HERra cuollut, ja ettei yxikän Jetusalemis pitänyt lucua hänen Sanomakelloistans, Ruumin saarnast ja hautamisestans, nijn Jumala toimitta sen nijn, että

tä muut sen tekemän pitä; sillä Templin Esirippu halkeisi cahtia, ja sisälle päästi sekä Judalaiset, että Pacanat, JEsuxen Meren cautta sihen Pyhimbään: Maa järis ja Muoret halkeisit, että JEsuxen Cuolema taiwutais meidän kiwiset sydämem: Haudat aukenit ja monda Pyhä ylösnuosit, että me joca Päiwä mahdaisim maahan haudata ja caiwa synnin ja ylösnosta yhteen hengelliseen Elämään. Yxi pacanallinen Päämies teki JESUxen Ruumin Saarnan sanoden: totisest oli tämä wanhurscas Mies ja Jumalan Poica. Ja JEsuxen aukipistetystä Kyljestä juoxi Wesi ja Meri, jotca todistawat että hän on meitä jällens pelastanut, ja andanut mielle caxi Sacramenti: Casten ja Altarin, yhdexi lujaxi sowinnon pandixi. Joseph ja Nicodemus hautalsit Wapahtajan JEsuxen cunnialisesti ja hywin. Kijtos olcon sentähden sinulle minun racas Taiwallinen Isän! joca wisun waarin pidät sinun Pyhistäs, sulje minua sinun Ystäwyttees ja Armohis, ja suo minun Ruumilleni oikialla ajalla yxi lewollinen lepo maasa; mutta Sielulle ijancaickinen Ilo, sinun Poicas JEsuxen Christuxen pijnan ja cuoleman tähden, Amen.

Walmistus sille Pyhälle Ehtolliselle.

Että JEsus Christus meidän Lunastajam wähä ennen hänen kärsimistäns, ja juuri sinä Yönä, cuin hän petettin, on asettanut sen Pyhän ja callin Ehtollisen, sentähden, että me tämän Taiwallisen Atrian canssa mielemme johdataisim hänen catkeran Pijnans ja Cuole-

mans, jota hän myös meildä itze Asetus Sanoisa wasti, sanoden: Tehkät te se minun muistoxeni. Ja Apostoli Pawali sano, että nijn usein cuin me syömme tästä Leiwästä, ja juomme tästä Calkista, pitä meidän julistaman HERran Cuoleman, siihen asti cuin hän tulee: Sentähden ne Jumaliset wierat tällä Ehtollisella ei taidasuuremba Palwelusta Jumalalle tehdä, cuin että he ajattelewat hänen werisen Kärsimisens päälle, ja uscolliſen sydämen canssa itzens siihen luottawat. Sencaldainen terwellinen muistutus edespannan meille täsä yhdes Litanian muodos: Christus Jumalan Poica auttacon hänen catkeran kärsimisens tähden, hedelmällisest ajatteleman häneu cuolematans ja sen syitä! Amen.

Litania.

HERra Jumala armahda sinuas! HERra JESU Christ! armahda sinuas, HERra Jumala cuule meitä!
O Jumala Taiwallinen Isä!
O Jumalan Poica meidän Wapahtajam!
O Jumala Pyhä Hengi!
O Sinä Colme yxinäinen Jumala!
Armahda sinuas meidän päällem!
JEsu mypty colmenkymmenen Hopia penningijn,
JEsu täynnäns weristä hike,
JEsu, petetty Judaxen suunandamisella,
JEsu niwottu cowilla siteillä,
JEsu ylönaettu! caikilda Opetuslapsilda
Armahda sinuas meidän päällem!
JEsu wietty ylimmäisen Papin tygö,
JESU yhden Corwapustin canssa wastan otettu,
JESU määrildä todistailda päälle caettu,
JESU, colme kerta Pietarilda kielty,

JESU

JESU pilcattu, syljeskeldy ja hosuttu,
Armahda sinuas meidän päällem!
JEsu ylönanettu Päämiehelle Pilatuxelle,
JESU ylöncatzottu Herodexen Howis,
JESU waattetettu yhteen walkian waattesen.
JESU arwattu! ilkemmäxi murhamiestä,
JEsu surkiasti ruoskittu,
Armahda sinuas meidän päällem!
JESU! hawoitettu meidän syndeim tähden
JESU! wattetettu rickemällä Purpuralla,
JEsu! Cruunattu Oriantappuralla,
JEsu! lyöty Ruoco-sauwalla,
JESU duomittu Ristin cuolemahan,
Armahda sinuas meidän päällem!
JEsu rasitettu ristin cuormalla,
JEsu paljax ja alasti rissuttu,
JEsu Ristinnaulittu!
Armahda ßuuas meidän päällem!
JEsu juotettu eticall ja sapell,
JEsu, ylönañettu Jumalalda ja Ihmisildä
JEsu joca caicki olet täyttänyt,
JEsu cuollut Ristin päällä,
Armahda sinuas meidän päällem!
JEsu läpitzepistetty keihällä,
JEsu alasotettu Ristin pääldä,
JEsu pandu Hautaan!
Armada sinuas meidän päällem!
Sinun Pyhän Ehtollises kelwottomast nautißemisesta,
Warjele meitä laupias HERra Jumala!
Sinun surullisen Sielus tähden,
Sinun Ristinnaulitun Ruumis tähden
Sinun Callinuloswuodatetun weres tähden
Sinun Pyhäin wijden hawais tähden,
Auta meitä laupias HERra Jumala!
Sinun Ristis ja Cuolemas tähden,
Auta meitä laupias HERra Jumala!
Anna meille catuwaiset Sydämmet,
Rawitze meitä sinun Ruumis canßa,
Juota meitä sinun weres canßa,
Anna meidän olla kelwolliset sinun Pöytäs tykönä,

Lahjoita meitä sinun Pyhällä Hengellås,
Cuule meitä laupias HERra Jumala!
Me waiwaiset syndiset rucoilem sinua,
Catzata meitä armollisest!
O JEsu Christe Jumalan Pojca!
Armahda sinuas meidän Päällem!
O Jumalan Caritza! jdca pojes otat Mailman Synnit,
Hywästi siuna meitä sekä Sielun, että Ruumin puolesta,
O Jumalan Caritza wiattomast cuoletettu!
Älä meitä ylönanna misäkän tuscas!
O Jumalan Caritza! teurastettu Ristin päällä!
Laina meille yxi pysywäinen rauha!
Christe cuule meitä!
HERra Jumala armahda sinuas!
Christe armahda Sinuas!
HERra Jumala sinä pyhä Hengi!
Armahda sinuas meidän päällem!

Coscas näet Cansan menewän HERran Ehtolliselle, niin ajattele:

CAickiwaldias! laupias! ijancaickinen Jumala ja Isä! minä kijtän sinua minun sydämeni pohjast, ettäs olet lähettänyt ja andanut minulle sinun rackaiman Poicas sen parhan ja cailliman tawaran sinun Isällisen sydämes corkiast arwatun Cruunun yhdexi wapahtajaxi, ja autuaxi tekiäxi! HERra JESU! minun autuden, JESU minun rackauden! JESU minun ilon! JEsu minun ainoa turwan! sinulle olcon ijancaickinen Cuñia ja ylistys, että sinä sinun kärsimisellås ijancaickisest Helwetin pijnast olet lunastanut, että sinä sinun caickein Pyhimmän calliman Weres wirran cautta minua minun synneistäni puhdistanut, sinun Isäs canssa sowittanut, ja sinun catkeran Ristin

Cuole-

Cuoleman canßa ijancaickisest Cuolemast lunastanut ja olet minua auttanut yhteen taiwalliseen ilo elämään. O Jumala sinä P. Hengi! sinä caickein suloisin lohduttaja! sinulle olcon sydämmellinen kijtos, ettäs minulle sen makian ja sydändä wirwottawaisen lohdutuxen ilmoittanui olet, jonga canßa sinä minua wahwistat, tuet ja ylhällä pidät waiwois ja omantunnon ahdistuxes. O caickein Pyhin! O corkiast cuimoitettu! O corkiast ylistetty Pyhä Colminaisus! hywästi siunattu olcon sinun Nimes ijancaickisest coco lunastuxen työn edest, synnist, cuolemast, Perkelest, Helwetist ja ijancaickisest Cadotuxest, nijn myös wanhurscauden ja ijancaickisen Elämän lahjan edestä, joitten caickein edest sinä olet tehnyt caunijn muistutuxen sijnä pyhäs Ehtollises, sinä armollinen ja laupias HERra! O caickein Pyhin! O corkiast cunnioitettu! O corkiast ylistetty Pyhä Colminaisus! älä anna tämän sinun callin werisen ansios minun waiwaisen syndisen päälläni, minun erhettynen Lamban, minun tarwitzewaisen ja Wheljäisen Madon päälläni, nyt ja ei coscan turha olla! Amen. O caickein Pyhin! O suruxesti cunnioitettu! O corkiast ylistetty Pyhä Colminaisus! Amen, Amen.

Coscas näet Lasta Ristittäwän, nijn ajatele:

Minä kiitän sinua Isä! Poica ja Pyhä Hengi Jumala! ettäs minua sen P. Casten Sacramendin cautta, Taiwan waldacunnan ja ijancaickisen Elämän Perillisexi tehnyt olet, andexi anna

minulle, O P. Colminaisus! caicki cuin minä sinua wastan rickonut olen ja millä muodolla minä, olen (sen pahembi! joca usein tapahtu) ylitzekäynyt minun Casteni lijton; Laina minulle armoja ja Henge, että minä mahdaisin Satanan, Mailman ja minun syndisen Lihan ja weren haluja ja pahoja himoja enämin ja enämin wihata, caikis wastoin käymisis lohdutaisin minuani Casten Lijton canssa, Uscosa ja hywisä töisä loppun asti lujasti pysyisin, ja ijancaickisest auttuaxi tulisin, Amen.

Yri caunis Huone (Ehto) Rucous.

OHERra Jumal Taiwallinen Isä! ole meille waiwaisille syndisille armollinen, suojele ja warjele meitä, ja ole aina meidän tygönäm. Sinä Abrahamin Jumala! sinä Isaakin Jumala! sinä Jacobin Jumala ja meidän HErran JEsuxen Christuxen Isä! armahda sinuas minun päälleni, ja ole minulle armollinen, ja läheteä minulle sinun pyhä Engelis awuxi, sinun P. Henges lohdutuxexi, joca minua aina johdatta, suojele ja warjele sildä pahalda Hengeldä, ja caikilda wihollisilda näkywäisildä ja näkymättömildä, Rutotaudilda ja tapaturmaisest Cuolemasta, ja caikest onnettomudesta Sielun ja Rumin puolesta; Ettei mitäkän paha tänäpäiwänä (yönä) minua cohtais, joco minä walmon eli nucun, nijn olcon sinun P. Engelis aina minun canssani, caickia minun wihollisiani wastan. Sinä caiken Mailman Autuaxtekiä JESU Christe! tule minulle waiwaiselle syndiselle awuxi, ole minulle armollinen, ja pelasta minua caikesta

caikesta pahasta Sielun ja Ruumin puoleſta. O P. Jumala! O wäkewä Jumala! O ijancaickinen laupias Wapahtaja! ſinä cuolematoin Jumala! ole minulle waiwaiſelle ſyndiſelle armollinen, ſinun Pyhä Cuolemas ja Piinas tähden pitäkön minua, ſinun P. wiattomudes ſuojelcon minua, ſinun P. catkera Kärſimiſes, Cuolemas ja Ylösnouſemiſes, tehkön minua autuaxi. Nimeen Iſän! ja Pojan! ja Pyhän Hengen! Amen.

Sen Pyhän Colminaiſuden tygö yxi ſydämellinen jocapäiwäinen, Rucous ſyndein anderiſaammiſen, elämän parannuxen ja autuallisen lopun edeſt,

O Sinä pyhä Colminaiſus! O totinen yhteys, ſinä Jumalinen Majeſteti, ſinä ijancaickinen laupias Iſä Jumala! Poica Jumala! ja ſe Pyhä Hengi Jumala! yxi totinen Jumaliſus, Colminainen Perſonas ja yxi olemiſes, Taiwan ja Maan Luoja, Catzo tänäpäiwänä(yönä)ja aina minun pahaſti haiſewaiſen ſyndiſen tygöni, ſinun Jumaliſten rackaitten ja laupialliſten Silmäis canſſa, joiden canſſa ſinä catzoit coco Ihmiſen Sucucunnan puoleen, coſcas ſitä enſin ajattelit lunaſta. Catzo minun tygöni nijtten ſamain ſinun laupialliſten Silmäis canſſa, joidenga canſſa ſinä olet catzonut monen ſyndiſen puolen heidän catumattomaſa Eläwäſäns täällä Maan päällä, joidengaſeaſa minä, ſen pahembi! en ole ſe wähin. O Minun HErran Jumalan! armahda ſinuas minun waiwaiſen

syndisen päällen, ja ota minua tästä catowaisesta waiwast sinun armois, ja ålä anna minun synnisäni cuolla; mutta aña minulle yxi järjellinen ja autuallinen loppu, ja ålä rangaise minua minun asion jälken: laina minulle yxi Christillinen ja kärsiwällinen Sydän, sinun Jsällisestä rackaudestas, cuin sinä meidän waiwaisten syndisten tygöm täällä maan päällä cannat, Sinä laupias, ijancaickinen Jumala! O pyhä Jumala ja Jsä ijancaickisest! armahda sinä minun sinunköyhän ja waiwaisen luondocapales päälle, ja säästä minua minun elämän parañuxehen, osota sinun Jsällinen sydämes minun cohtani, ja tee minulle cuin sinun tapas on, hywää pahan edest, etten minä synneisäni cuolis. Sinä ijancaickinen laupias Lunastaja! laita caicki minun elämän sinun Jumalisen tahtos jälken, minun Sieluni autuuden. O sinä ijancaickinen Jumala! Pyhä Colminaisus! cuule wiheliäisen huocaus ja Rucous, ja ole minulle waiwaiselle syndiselle armollinen ja laupias, armahda sinuas, O minun Jumalan! minun exywäisen Elämäni päälle, tule minun auxeni, etten minä ijancaickisest cuolis; waan että minä mahdaisin sinun tyköns ijancaickisest olla sinun armollisen Hywydes ja mittamattoman Laupiudes tähden: Cuulcon minua Jsä Jumala JEsuxen Christuxen cautta, sinä P. Hengen woimasa! Amen.

Yxi

Hergellinen Apelias,

Se

Se on

Lyhykäinen Neuwo eli Opetus,

cuinga itzecungin tule hänens oikein ja Christilliseſt käyttä Jumalata, Lähimmäistäns ja itze händäns cohtan, coottu seurawaisijn Cappaleihin.

1.

TE corkiast ylöswalaistu Apoſtolt P. Pawali, edespane meidän Christin Opim harjoituxen colmesa merkilliseſä Sanasa, cosca hän käske meitä elämän, 1. Raittist, 2. Hurscast, 3. Jumaliseſt täſä Mailmasa. Tit. 2: 12.

Se on:

2 Meidän pitä harjoittaman meitäm Jumalan pelcoon Jumalata wastan; Wanhurseaurta Lähimmäistäm wastan, Raittiutta ja Cohtuurta itze meitäm wastan.

1. Jumalata wastan.

3. Me olemme welcapäät osottamen Jumalalle colminaista: 1. Cunnian nijn cuin meidän Caickiwaldialle HERralem. 2. Rackauden, nijncuin meidän hywälle Luojallem ja Lunastajallem. 3. Pelwon, nijncuin meidän laupialle Isällem. Mal. 1: 6.

4. Sentähden cunnioita HERra Jumala 1. Sydämeſä, ettäs pidät händä Caickiwaldian Jumalan ja HERran edeſt, joca tahto ja taita pitä caicki mitä hän on luwannut meille hänen Pähäſtä Sanasans, ja sentähden pane sinun uscallures ja turwas hänen päällens caikeſa hädäſäs. Esa. 26: 4.

5. Cunnioita händä, 2. Sanoilla että sinä Rucouxen canßa, sydämen pohjast jocapäiwä auxihuudat händä, ja kijrät händä caickein ajallisten ja hengellisten osotettuin hywäin tecoin edest, Psalm. 50: 14, 15.

6. Cunnioita händä töillä, nijn että sinun waiken sinun työs ja menos käyttät Jumalan cunniaxi; nijn myös yhtä händä yhden puhtan ja Christillisen elämäkerran canßa, 1. Cor. 10: 31. Matth. 5: 16. Joh. 15: 8.

7. Racasta Jumalata nijn, että pidät hänen corkiambana caickia Cappaleita; häneä on sinun ainoa uscalluxes ja ilo; cuulet mielellä hänen Sanans; ja usein yhdistät sinuas hänen canßans sijnä pyhäsä Ehtolisesa, ja ydes Päätöxes: että noudatat ja etzit Jumalata caikisa. Deut. 6: 5. Psal. 73: 25, 26.

8. Pelkä Jumalata, nijn että aina pidät hänen Silmäis edes, ja cawahdat sinuas wirjäst nijncuin yxi cuuliainen Lapsi, ettes tiettäwillä Synneillä wihoitais tätä sinun laupiasta Isäs, ja cosca sinä Lihan heickoudest osat langeta, että sinä sitten jälles lapsillisen uscalluxen ja toiwon canßa pakenet Wapahtajan Christuxen tygö uscolliesella Rucouxella, Deut. 13: 4. Tob. 4: 8.

9. Nöyrytä sinuas caikis Asiois Jumalan tahdon ala, ja kärsi kärsiwälliest, mitä hän sinun päälles pane, 1. Sam. 18. Luc. 21: 42. Heb. 10: 36.

10. Ajattele caikis paicois Jumalan läsnäolemusta, joca tietä ja pitä yhden

kerran

kerran duomitzeman caicki sinun ajatuxes, puhes ja työs, Psalm 16: 8. 1. Cor. 4: 5.

11. Pidä itzes, sinun sydämesäs sixi suurimmaxi syndisexi, nijn cuitengin, ettes epäile; waan luotat sinuas sinun Wapahtajas JESUXEn Christuxen callijn ansioon, 1. Tim. 5: 16.

2. Lähimmäisäs wastan.

12. Lähimmäistäs wastan, käytä sinuas nijn, cuins tahdot että hänen pitä jällens käyttämän sinua wastan. Matth 7: 12.

13. Osota nijlle, jotca corkiammat sinua owat, cunnia ja cuuliaisus; sinun wertaisilles neuwo ja apu, nijlle alimaisille usco ja rackaus, 1. Pet. 2: 13, 14. Job. 29: 15, 16. Eph. 6.

14. Ole jocaista Ihmistä cohtan, sydämmesä laupias, sanoisa ystäwällinen, käytöxisä suloinen, canzakäymisesä ja matcoisa nöyrä ja alimmainen, 1. Pet. 3: 8. Eph. 3: 32. 1. Cor. 13: 5. Phil. 2: 3. 1. Pet. 4: 10.

15. Cawahda sinuas äkillisest wihast, ja carta caickia sen tiloja; Ja jos sinä tulet wihalda ylitze woiteturi, nijn älä anna Auringon sen ylitzen laske, Eph. 4: 26. Jac. 1: 19, 20.

16. Ole kijtollinen caickia wastan, jotca sinulle hywä tehnet wwat, ei ainoastans sanoilla; mutta myös jos taidat töillä, Syr. 12: 2, 3.

17. Puhu caikista asioista parhain päin ja älä wiattomast ketään panettele, että muut mahdalsit parhain päin sinusta jällens puhua, Syr. 6: 2, 3, 4, 5.

18. Älä cadehti kenengän onne eli lahjoja;

joja; sillä me olemme caicki jäsenet yhdes Ruumisa, 1. Cor. 12: 26.

19. Se wäärys, pilcka ja yhöncatze, cuin sinun wiholliset sinulle saattawat, kärsi yhdestä siwiästä ja kärsiwellisestä sydämestä, ja ajattele, että se on yhdexi coetuxexi Jumalalda, Rom. 12: 21. 2. Sam. 16: 10, 11.

20. Älä yhdellengän tee mitään mielen nouttexi, joca on Jumalan Sanaa ja sinun tundoas wastan; sillä Jumala hän duomitze sinun nijncuins asiansa olet. Act. 5: 29. 1. Cor. 4. 5.

3. Itziäs wastan.

21. Itziäs cohtan käytä sinuas nijn, ettäs otat wiriästi waarin sinun ajatuxistas, sanoistas ja töistäs. Syr. 1: 34.

22. Waickas ajattelet sinun Wircas töitten päälle, cuitengin pitä sinun ajatuxes jocapäiwä cocoon tuleman, ja nijn cuin yxi Seijari hawaitzeman sen ajan cuin culunut on, wiriäst ajatellen mitä sinun Sielus ja Autuudes terweydexi joutu. Psalm. 139: 23, 24.

23. Erinomattain pitä sinun ensist ajatteleman, colmen edesmenneen Cappalen päälle: 1. Sen pahan, jotas tehnyt olet, ettäs Armon ajacana mahdaisit etziä ja saada andexi. 2. Sen hywän jongas jättänyt olet, ettäs sen jällens caikella Wireydellä mahdaisit löytä. 3. Ajan jongas nijn luunpitämättömäst culuttanut olet, ettäs sen täställähin mahdaisit parammin käyttä ja sijtä warin otta. Psalm. 25: 7. Syr. 5. 8. 1. Pet. 4: 21.

24. Sixi toisexi: pitä sinun ajatteleman

Colmen

colmen läsnäolewaisen cappalen päällen. Sen ajallinsen elämän lyhyden ja turhuden, 2. Sen suuren Työn cuin on autuxi tulla, 3. Ja sen wähän joucon cuin waelda sitä caita tietä myöden, joca wie elämään, Syr. 40: 1. Matth. 7: 13, 14.

25. Sixi Colmannexi ajattele aina Colmen tulewaisen cappalen päälle: 1. Sinun cuolema hetkes, jota tietämättömämbä ei ole. 2. Sitä wijmeistä Duomioo, jota cauhiambi a ei ole. 3. Sitä ijancaickista Helwetin pijna, jota ei ole catkeramba, Eccl. 9: 12. 1. Pet. 3: 10. Esa. 66: 24.

26. Cawahda sinuas caikest pahasta, cuin on turhan cunnian pyynnöstä, ylpeistä, hecumallisista, ahneista, wihaisesta ja catchista ajatuxista, joitten canßa sielun rauha turmellan. Matth. 9: 4, 15, 16.

27. Jos ylösnousewat pahat ja ilkiät ajatuxet Sydämmesäs, nijn hillitze heitä ajallans, sen Pyhän Hengen awun cautta, Uscolliften rucousten ja Jumalan Sanan wiriästi tutkistelemisen canßa, ettei he sais tila wahingoitta sinun Sieluas. Rom. 6: 12. 1. Pet. 2: 11. Jac. 1: 14, 15.

28. Ota waari puhesta ja ajattele että sinun yhden kerran wijmeisnä Duomiopäiwänä pitä lugun tekemän jocaitzest turhast Sanast, cuins puhunut olet. Matth. 12: 36.

29. Sinun sanoisas ole aina ajattelewainen, totinen ja ystäwällinen. Jac. 1: 19. Eph. 4: 25. 1. Pet. 2: 1. Col. 4: 6.

30. Si-

30 Sitä wastan, carta isoa puhetta, walhetta, sinun lähimmäises panettelemista, wieckautta, haureutta ja häpiällisiä Sanoia, Jac. 1: 9. Jac. 4: 11. Prov. 12: 9. Eph. 4: 26. Cap. 5: 4.

31. Caikisa sinun töisäs catzo Jumalan Sanan, sinun lähimmäises hyödyxyxen ja sinun oman autuudes päälle, 1. Cor. 10: 11. Phil. 2: 4. Matth. 16: 27.

32. Älä luota sinuas sinun ymmärryxes ja woimas päle; mutta caikisa sinun edesottamisisas, auttihuuda joca päiwä wirjästi Jumalata; sillä ilman hänen apuans ja hywästisiunaustans, ett sinä mitän woi, Prov. 3: 5, 6, 7, 8. Joh. 16: 5.

33. Pidä määrä caikisa asioisa, ja laita sinuas ajan jälken, Eph. 5: 19.

34. Älä secoita sinun sydändäs nijtten mailmallisten ja ajallisten cappalden rackauteen; waan etzi ensist nijtä Taiwallisia, Matth. 6: 33. 1. Joh. 2: 15. Col. 2: 1, 2.

35. Älä aiwan palio murhedi; mutta heitä caicki sinun murhes HERran päälle, Phil. 4: 6. 1. Pet. 5: 7 Psalm. 55: 23.

36. Carta tämän Mailman turhutta ja murhetta, jotca tulewat ajallisten cappalden puuttumiset, ja ei muuta saata myötäns, cuin Cuoleman: Ja älä ole yhdengän cappalen ylitzen nijn murhellinen, cuin sinun syndis ylitzen, joca on yxi hengellinen murhe. Syr. 30: 22, 25. 2. Cor. 7: 10.

37. Carta sinuas caikista wahingollisista Haluista, Hecumasta, Juopumuxesta ja muista sencaldaisista, jotca ei

muu

muu ole cuin Sielun nyrcky, sitä wastan harjoita sinuas cohtulliſuteen caikisa. 1. Joh. 2: 16. 1. Theß. 4: 3, 4, Eph. 4: 18. 1. Pet. 4: 8.

38. Tydy sijhen mitä Jumala sinulle suo, ja kijtä Jumalata coſca hän enämän anda hänen Hywästi siunauxens cautta. 1. Tim. 6: 7, 8.

39. Aamulla ala päiwä wirsillä, Rucouxilla, ja Chriſtilliſellä aicomiſella parata sinun Elämätäs, Col. 3: 17. Syr. 18: 22..

40. Päätä päiwä sydämmelliſellä kijtoxella, rucouxella, ja wirjän tutkiſtelemiſen canßa, cuingas sen päiwän woittänyt olet, 1. Theß. 5: 17, 18. Heb. 3: 3.

41. Jos et sinä taida täydelliſesti palwella sinun Jumalatas täsä heickoudes, cuin sun oikeutta myöden tuiis ja mielelläs tahdoisit tehdä; Nijn toiwo cuitengin, että sinä mahdaisit palwella händä; Sillä sencaldainen Pyhä Awotus ja toimi, tule nähdyx Jumalalda, ja kelpa hänelle hywin. Pſalm. 19: 5.

42. Jos tahdot cawahta sinuas synniſt, ja olla Hengellinen wijsas sinun Sielus autudexi, nijn ajattele aina loppus päälle, Syr. 7: 39. Pſalm. 90: 22.

Muutamat.

Aamu- ja Ehto-Rucouxet.

Nijn myös.

Mateuſtawaisten Maalla ja Merellä.

Aamu-Rucouxet.

SInun Pyhään Nimees, sinä Ri-

ſtin-

stiinnaulittu HERra JEsuChriste! minä nyt ylösnousen sinä joca minun callilla werellás lunastit, sinä minua tänäpän ja joca hetki hallitze, auta warjele hywästisiuna, ja anna hywä onnni ja Jumalinen meno minun asioisani ja töisäni, nijn että minun Elämäni ja aiwotuxeni mahdais sinun kijtoxexes ja cunniaxes tulla; wahwista minua myös caickijn hywijn töihin tänäpän ja jocapäiwä, ja tämän onnettoman Elämän perästä, johdata minua ijancaickiseen Elämään, Amen.

MInä kijtän sinua, minun Taiwalliuen Isän JEsuxen Christuxen sinun rackan Poicas cautta, ettäs minua tänä Yönä caikesta waarasta ja wahingosta armollisesta warjellut olet. Ja rucoilen sinua, ettäs myös tänäpän warjelisit minua caikesta Synnistä ja pahudesta, että minun työni mahdais sinulle kelwata; sillä minä annan itzeni, Sieluni ja Ruumini ja caicki cuin minulla on sinun haldus ja huomas, sinun Pyhät Engelis olcon minun canßani, ja älkän cuhungan minusta luopuco, ettei se paha wihamies Perkele minusta mitäkän woittaisi, Amen.

O Ijancaickinen Jumala! caickiwaldias HERra! joca meitä tämän päiwän alcuun, sinun armos cautta saattanut olet, sinun woimallas meitä auta, etten me tänäpäiwän yhtengän syndijn horjahdaisi, engä myös yhtengän wahingoon sielun eli ruumin puolesta langeisi; mutta että caicki meidän ajatuxem, puhem ja työm sinun wanhurscauttas alati päättäisit, ja caikis asiois sinun wieles

jälken

jälken eläisim, sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen cautta. Amen.

ME kijtäm sinua Taiwallinen Jsä! ettäs mennen yön annoit meille olla terwellisen, me rucoilemma, ettäs myös tämän caiken päiwän tekesit meille onnellisexi sinun Nimes Kijtoxexi ja meidän kelun autudexi. Sinä joca olet totinen walkeus ilman laskemata, ijancaickinen Auringo joca caickia wirgotat, elätät ja ilautat: meidän sydämmem yllös walaise, ettemme yhtengän syndin langeisi; mutta että me sinun walistuxes cautta ijancaickiseen elämään tulisim, sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen meidän HERRam cautta, Amen.

MInä kijtän sinua Pyhä HERRa! caickiwaldias Jsä! ijancaickinen Jumala! ettäs tänä Yönä olet minua sinun suuren laupiudes cautta warjellut, ja rucoilen sinun armollista hywyttäs, ettäs myös tämän päiwän annaisit minun caikella nöyrydellä, lakeudella, rackaudella, puhtaudella, kärsimisellä, laupiudella ja pelwolla nijn wiettä ja culutta, että caicki minun Elämäni ja palweluxeni sinullen olis kelwollinen, sen cautta joca tulewa on duomitzeman eläwitä ja cuolluita, Amen.

O Caickiwaldias Jumala! sinun haldus, käsis ja huomas minä aian tänäpäiwänä ja aina minun sielun ja ruumin, elämäni, taitoni, ymmärryxeni, ajatuxeni, puheni ja teconi. O sinä pyhä colminaisus, cuule minun rucouxeni ja tänäpäiwän caikesta pahudesta, synnin pahennuxest, Perkelen juonista, ja petoxista, ja

minun

minun wihamieheni käsistä armolliseſta minua eſtä ja warjele, JEsuxen Christuxen meidän HERRam cautta, Amen.

O HERRa JEsu Christe! sinun laupiudes käsijn annan minä tänäpäiwän minun Sielun, Ruumin ja Hengeni, minun elämän, menon ja käymisen, minun työni, puheni, ja aiwoiuxeni. Minä rucoilen, että tahdoisit awata minun sydämeni ja suuni, että minä sinun Nimees, joca ainoastans Pyhä on caickein muitten Nimein seas, mahdaisin kijttä, yliſtä ja cunnioitta. Ja että sinä minun luonut olet, sinun pyyhää Nimes cunnioittaman, nijn ole myös minulle armollinen, että minä caiken minun elämäni mahdaisin tänäpän sinun kiitoxexes ja cunniaxes käyttä, ja sinua oikias rackaudes ja pelgos palwella, Amen.

O HERRa JEsu Christe! eläwän Jumalan Poca! pijnattu ja Ristinnaulittu Jhmisten edeſtä, minä rucoilen sinua, sinun catkeran pijnas ja Pyhän Haawais tähden, että tänäpän caicki minun sieluni haawat terwexi tekisit, samallamuoto myös warjelisit minua tänäpän ja täſtedes caickena minun elinaicanan suuriſta ja julkiſiſta cuolettawaisiſta synneiſtä, häpiäſtä, kiusauxiſta, paheſuxeſta ja caikeſta sielun ja ruumin waaraſta, caikiſta myös niiſtä, jotca sinun mieldäs wastoin owat. Warjele myös minua HERRa JEsu Christe! tänäpäiwänä äkilliſeſtä ja tapaturmaiſeſta cuolemaſta, caikiſta myös niiſtä, jotca minua cadotuxeen ja Helwetin tulcen saatta taidaiſit.

sit. O Laupias Jumalalaña minulle tänäpän ja aina sinun armos, että minä nijtä ymmärdäisin, ajatteliſin, puhuiſin, tekiſin ja täyttäiſin, jotca ſinulle kelwolliſet oliſit, ja sitä wastan, wälttäiſin, carttaiſin ja wihaiſin nijtä, cuin sinun mieldäs wastan owat, nijn etten minä ikänäns sinun armostas ja cunniastas pois eroitetuxi tulis. Armollinen Jumala! laupias HERra ja hywä JEſus ſinun Pyhän Haawais ja caikeran cuolemas tähden, anna minulle wijmein tästä mailmast lähteisän yxi ſuloinen, onnellinen, autuallinen ja rauhallinen ero. Anna minun cuolla pyhän ja wanhurscasten Ihmiſten tawalla, laina myös ſinun Pyhän ormos cautta, etten minä cuolis ſinun unhoxeſas ja wihaſas; mutta ſinun tuñoſas, yſtäwydeſäs ja pelwoſas. Auta myös, että minä ſinun Pyhän ruumis ja callin weres nautitzemiſella, oikialla catumiſella, rucouxilla ja Jumaliſilla huocauxilla minuani ſijhen walmiſtaiſin, ja että minä täyden taidon, hywän ymmärryxen, oikian uſcon, wahwan toiwon, ja täydelliſen rackauden canſſa täältä läxiſin, ja nijn iloiſeſta ſinun tygös tuliſin, ja ſinun caſwos edeſä löydäiſin ja ſaiſin armos ja ijancaleckiſen cunnian. Näitä caickia rucoilen minä ſnulda ſinun Pijnas ja Cuolemas tähden! A.

O Caickiwaldias ja Armollinen Jumala, että ſinä nyt jälken yön ja pimeyden meitä terwenä tämän päiwän alcuun ſaattanut olet, ſinun ſuurta laupiuttas julliſtaman ja yliſtämän, ja myös meidän ruumim ja jäſenem unen cautta terwexi

wexi, ja työhön jällens soweljaxi tehnyt olet, nijn me sinua sen edest meidän woiman jälken kijtäm ja corkiast cunnioitam, rucoilem myös sinua nöyrästi, ettäs wielä nytkin aina, yöllä ja päiwällä tahdoisit sinun silmäs anda awoi olla meidän ylitzem jocapäiwä meitä warjella, cakis tuskis ja hädis meidän Apum ehtiä, meidän ajatuxem, neuwom, työm ja aiwotuxem hywästisiunata ja autta, nijn että me sekä caiken tämän Päiwän ja meidän elinaicam, sinun Tahtos jälken, ilman Lähimmäisem mielen ricoxeta wiettäisim ja culutaisim. Auta myös, että me caickia nijtä, cuin sinun mieldäs wastoin owat, wälttäisim, ja poisheittäisim, ja sitä wastan nijtä, cuin sinulle kelwolliset owat, caikella ahkerudella, tekisim ja täyttäisim, sinua myös aina silmäim edesä pidäisim, sinun päälles ajattelisim, sinua rucoilisim ja kijttäisim, engä coscan sinusta pois luopuisi, meidän HERram JEsuxen Christuxen cautta, A.

Ehto-Rucouxet.

MInä tunnustan sinun edesäs, O Jumala! Taiwan ja Maan Luoja! caicki minun syndini, jotca minä hamasta minun Nuorudestani tähän asti tieten ja tietämätä tehnyt olen ja erinomaisesta, mitä minä tänäpäiwän sinua wastan puhellani, ajatuxellani ja töilläni rickonut olen: Sinun edesäs, O HERra! minä näitä caikesta minun sydämmestäni tunnustan, ja cadun myös, että minä waiwainen nijtä tehnyt olen. Ja waicka minun Syndin owat monet ja epälucuiset, nijn rucoilen minä cuitengin

sangen

sangen nöyrästi, että olit minullen armollinen, caicki ne cuin minä sinua wastan tänäpäiwän tehnyt olen, pois unhotaisit, ja minullen andexi annaisit. Ylösyshytä myös minuun palawa rackaus, nöyryys ja pelco sinua wastan, ja aña minullen armo, että minäminun elämäni parata mahdaisin, ja päiwä päiwältä tulla wanhurscammaxi, JEsuxen Christuxen sinun rackan Poicas meidän HErran cautta, Amen.

MInä kiitän sinua, minun Taiwallinen Isän! JESUxen Christuxen sinun rackan Poicas cautta, että minun tänäpäiwänä armollisesta warjellut olet. Ja rucoilen sinua, että minulle andexi annaisit caicki minun syndini, joilla minä tänäpän sinun mieles rickonut olen, ja että myös tänä yönä minua armollisesta warjella ja minusta murhen pitä tahdoisit. Sillä minä aïan itzeni Ruumin ja Sielun, ja caicki cuin minulla on, sinun huomas ja käsijs. Sinun pyhät Engelis olcon minun canssani, ja älkän cuhungan minusta luopuco, ettei se paha wihamies minusta mitäkän woittaisi, Amen.

OCaickiwaldias Jsancaickinen Jumala Pyhä Isä! minä kiitän, sinua että minun epäkelwottoman palwelsas, ett minun ansioni jälken; mutta sinun suuren Armos ja Laupiudes tähden tänäpäiwänä armollisesta warjellut olet. Ja rucoilen, O laupias Jumala! sinun sanomatoinda hywyttäs, että sinä tahdoisit ylitzen tulewan yön minua puhtan Ruumin ja sydämen canssa kätke sen

päälle

päälle, että minä mahdaisin terwennä ja raittina jällens ylösnousta, ja sinua wielä edespäin palwella, kiittä ja cunnioitta. Sinun rackan Poikas JEsuxen Christuxen meidän HERRam cautta, Amen.

OHERra Jesu Christe! ijancaickinen walkeus, joca pimeydesä walaiset, sinä joca myös synnin Jön, ja caiken sydämen sumun ja hämärän poiscarcotat, sinua me rucoilemma, ettäs tahdoisit ylitze tulewan Jön caikesta pahan Hengen päälle carcamiseet meitä warjella. Ylöswalaise meidän sydämem silmät, etten me coscan cuolemasa nuckuisi. Anna meidän Ruumim ja jäsenem sinun rauhasas lewät, että he cohtullisen unen cautta jällens wirwotettaisin ja tulewaisin töihin soweliaxi tulisit. Mutta anna meidän sielum aina walppan olla, että he sinun tulemisestas waarin ottaisit, ja sinun jälkes aina iloisella sydämellä odottaisit! Amen.

MInä rucoilen sinua HERra JEsu Christe! että sinä tahdoisit tänä Jönä minun tykönäni olla, nijn että cosca Ruumis lepä, minun Sydämmeni mahdais sinun jälkes walwo, ja että minä caikis pacois sinua minun sydämessäni, ajatuxisani ja silmäini edes pidäisin ja tällä muoto caickia pahutta ja syndiä carttaisin. Sinun Pyhät Engelis warjelcon minua! ettei se paha wihollinen minun togöni lähestyis! mutta, että sinä HERra yrinäs minun tykönäni pysyisit. Samallamuotoa rucoilen minä, että sinä tahdoisit sinun warjeluxes alla pitä caicki

ne

ne cuin minun omani owat: ja nijn caickia meitä ynnä suojella, caikesta pahudesta warjella, ja nijn wijmein sijhen ijancaickiseen autuuteen armolliesta autta, sinun pijnas ja cuolemas cautta, A. HERra JEsu Christe! mailman wapahtaja, Taiwallisen Isän ijancaickinen sana, sinun cauttascaicki cappalet owat luodut, ja ilman sinuta ei ole mitän tehty, eikä myös paitzi sinua mitän wahwana pysy; Sillä että wuosicaudet ja cuucaudet, päiwät ja yöt walkeus ja pimeys, ei waiwoin sinun cauttas ole luodut; mutta myös sinun cauttas hallitan, ylöspidetän ja muutetan, me waiwaiset Jsämiset, jotca meidän wihollisistam emme coscan wapat ole, rucoilemme sinua armollinen HERra! ettäs tänä Pönä meitä sinun laupiudes sijpein ala corjaisit ja meistä nijn waarin pidäisit, etten me yhtengän pahuteen langeisi, engä myös sildä pahalda kiusajalda petetyxi ja peljätetyxi tulisi. Auta, että me pimeydesä sinun walkeudes näkisimme, joca olet se ijancaickinen walkeus, ja ynnä sinun Taiwallisen Jsäs, ja Pyhän Hengen canßa elät ja hallitzet yxi ijancaickinen Jumala! nyt ja ijancaickiseſt, Amen.

WAlwo HERra racas Taiwallinen Jsä! meidän ylitzem, ja warjele meitä sildä cawalalda kiusajalda, joca aina ymbärins käy etzein ketä hän sais ylös niellä. Anna meillen armojas, että me wahwalla Uscolla mahdaisimme Urhollisesta händä wastan seiso, ja tänä Pönä sinun pyhän warjelupes alla murheroin-

na lewätä, sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen cautta, Amen.

Auta meitä walwoisam! HERra kätke meitä maatesam! että me walwoisimme Christuxen canßa, ja rauhasa leläpäisimme, sinun halduus HERra Jumala! annan minä minun Hengeni ja Sieluni, ettäs händä Christuxesa, joca on meidän elämän ja ylösnousemisem, ijancaickisesta cuolemasta warjelisit. Ja rucoilen, että sinä, joca totinen walkeus olet sinun Armos paisten minun pimiän sydämmeni sisälle wuodaisit, saman sinun rackan Poicas meidän HERram cautta, Amen.

CAckiwaldias HERra Jumala! jonga säädön ja tahdon perästä yö ja pimeys nyt lähene, nijn että me nyt lepoon ja uneen päiwällisten töiden perästä meitäm sinun Nimees annamme; me huudamme sinun tygös meidän nöyräin Rucoustem canßa, ettäs tahdoisit meitä armollisesta otta sinun haldus ja huomas, ettei yön cauhistus meitä peljätäis, eikä pimeyden päämlehet meillen wahingota tehdä taidaisi. Ja waicka me meidän heickoudem puolesta macam̃e, nijn anna cuitengin sydämem ja mielem sinusa walwo ja sinun päälles ajatella. Osota meillen sinun walkeudes, että me sinua taidaisimme sekä päiwällä, että yöllä, töisä ja lewosa seurata: Ja sowita, ettem me sinun edesäs yön ja pimeyden; mutta päiwän ja walkeuden lapsixi alati löyttäisin. JEsuxen Christuxen meidän HERram cautta, Amen.

Mat-

Matca mielten Rucous.

HERra JEsu Christe totinen Jhminen ja ijancaickinen Jumala! ynnä Isän, ja Pyhän Hengen canßa, sinä joca olet tie, totuus, elämä ja walkeus, sinä joca myös muinaseen aicaan johdadit ja ulosweit ilman tuscat ja wahingot Israelin Lapset, Egyptin maalda syngiän asumattoman Corwen cautta, siihen ulosluwattuun Maahan, ja osotit heille oikian Tien päiwällä yhden pilwisen pilarin ja yöllä tulisen pilarin cautta sangen ihmelliseſt, että he nijn pelkämät ja ilman erhetyxet waelda sait sinne, cuin sinä heidän olit käskenyt. Sinä joca myös ne Wijsat Mikhet Itäiseldä maalda Judan Maalle Jerusalemijn, ja sielda sitte Bethlehemijn yhden, Tähden cautta johdatit, ja sielda jällen Engelis cautta ilman caiketa wahingota saatit. Caicki myös muut sinun uloswalitut ystäwäs, jotca wahwan Uscon canßa sinun tygös owat itzens tuckwannet, etzein sinulda Apua, warjelluſta ja mukta tarpeita, olet heidän menoisans, töisäns ja matcoisans monesta suuresſt waiwaſt, waaraſt ja wahingosta armolliseſta warjellut ja suojellut. Minä rucoilen sinua nöyräſt ja caikeſt sydämeſt, että sinätahdoisit täsä minun matcasan, jonga minä nyt olen ereeni ottanut, olla minun johdattajani ja armollinen Tien osottajan, nijn että minä ilon, rauhan, terweyden ja hywän onnen canßa taidaisin tämän Matcan päättä ja lopetta. Warjele myös minua caikista erhetyxistä, harhoista teistä, wihollisen pelwoſt ja caickinaisiſt tuskiſt, nijn et-

tei minulle tapahtuis jongun muotoinen pahus eli wahingo sielun, ruumin taicka tawaran puolest. Minä tahdon sinua sen muotoisen awus ja hywäntecos edestä, caikesta sydämestä kijttä, ylistä ja cunnioitta ja minun lähimmäisen parasta woiman perästä tehdä. Sitä minä rucoilen Pyhän pijnas ja catkeran cuolemas tähden, Amen.

Aamu sunaus matcalla.

LAupias Jumala ja armollinen Isä! sinun Jumalinen caickiwaldias hywydes on minua tänä Yönä ihmelliseſt suojellut; ja caikesta Waarasta ja wahingosta armolliseſta warjellut: sinun Pyhä Nimes olcon sen edestä kijtetty ijancaickiseſt. Sijhen saman sinun pyhän Nimees nousen minä ylös ja matcustan edespäin. Siuna sinä HERra ylhäldä minun käymiseni, warjele minun Jalcani, että minä oikein waellaisin, engä harhalle Tielle exyis. Ylös pidä, ja warjele minun cotia jäänet omani. Anna minun hywän ja sunnatun päiwän matcan perästä tulla hywälle Yöstalle, hywäx tahtoisten Ihmisten tygö; Kehoita heitä ja caickia, joilda minä jotakin tänäpänä ja caikella tällä matcalla tarwitzen, hywän tahtoiseri minua wastan; ja anna minulle tytywäinen ja kijtollinen sydän caikisa cuin minulle tapahtua taita: cuule minua armolliseſt minun Jumalani! JEsuxen Christuxen tähden, Amen, Amen.

Ehtosunaus matcalla.

SInä wäkewä Jumala ja minun corkia Lunastajani! minä kijtän sinua sinuix

sinun suuren laupiudes edestä minua wastan, erinomaisest, että olet andanut minulle onnellisen Matcapäiwän ja warjellut minua caikesta waarasta ja wahingosta. Sinä olet myös minulle osottanut rauhallisen Yösian, jos minä toiwon rauhasa lepäwäni. Sinua minä HERRa! sydämestäni rucoilen, anna minulle andexi, mitä minä tänäpäiwänä ja caickena minun elinaicanani sinua wastan Ajatuxilla, Sanoilla, ja töillä rickonut olen; anna minun Sieluni sinusa lewon löytä, ja Ruumiini rauhalliseſti maata: Torju pois minusta, O Laupias Jumala! caicki Saatanan cawalat juonet, ja suojele minua sinun Pyhän Engelittes wäkewällä warjeluxella, ja cosca minä tämän pimiän Yön rauhasa, sinun Apus cautta, lewännyt olen; nijn herätä minua päiwän walkeuteen, että minä sinun kiitostas julistaisin ja HERran pelwosa edespäin matcustaisin. Cuule! minua Jumala! JEsuxen Christuxen tähden, Amen.

O HERRa JEsu Christe! Ihmisten Uscollinen wartia, ja paras warinottaja, jonga warjeluxes ei ole mitän hätää, jonga kätkö paitzi ei myös ole cusan rauhaa, sinä joca sinun Pyhän Engelis cautta Abrahamin palweljan ja nuoren Tobian ja myös muitten caickein, jotca sydämestä sinun päälles heitäns luottanet owat, tien menestyxit ja onnellisexi teit. Minä rucoilen, että tämä matca ja waellus, cuin minä eteni ottanut olen sinun apus ja hywästi siunaxes cautta olis

minulle oñellinen, rauhallinen ja terwellinen, että minä Sielun ja Ruumin puolesta, terwen edes tulisin sinne, cuin minä aiconut olen, ja siellä sitte asiani hywin sinun mieles jälken ulos toimitaisin, ja niin jällens omaini tygö terwenä ja hywän sanoman canßa palata mahdaisin. Ja niin sinun hywyttäs kiittäisin caickein niiden canßa, jotca minun edestän owat rucoillet, sinä joca elät Isän canßa Pyhän Hengen yhteydes yxi totinen Jumala ijancaickiseen, Amen.

O Jumala Isä caickiwaldias! joca caicki tiedät, caikis paicois olet, ehdit myös caickia auttamaan. Joca myös nijden hurscasten ja uscolliſten matcat olet ojendanut sinne päin cuin sinä itze olet tahtonut, ja heille on ollut tarpellinen. Me sinun köyhät palweljas rucoilemma sinua, ettäs rauhas Engelin lähetäisit meidän tygöm, joca meitä sijhen paickan, cuhunga me aiconet olemma, ilon, rauhan, terweyden ja hywän onnen canßa ilman eſtet, sielun, ruumin ja calun puoleſt johdatais ja saattais. Ällä pirun, sen wanhan lohikärmen, eli jongun muun wihamiehen salli meitä täsä matcasa taicka mualla coscan peljättä, eſtä ja wahingota tehdä. Caicki myös muu pahus ja hätä pois corcota meidän tyköäm; mutta sinun hywästi siunates meitä aina warjelcon, suojelcon ja holhocon, Amen.

Puriehtiwaisten Rucous.

O HERra JEsu! sinä, coscas wieli näkywäisellä muodolla täsä mail-

mas cuolewaisen ruumin canßa elit, Opetuslastes rucouxen jälken, ainoalla sanalla hirmuisen tuulen pauhinan asetit, ja åkistå paisunet Aallot kåånsit suurexi tywenexi. Sinå joca myös sulan weden pällå nijncuin wahwas manderes waelsit, ja sillå tiettåwåxi tahdoit tehdå, että sinå olet HERra ja Cuningas ei ainoastans Taiwan ja Maan ylitzen; mutta myös Tuulen ja weden haldia. Me waiwaiset cuin nyt itzem tuulen halduun weden pääl le olem andanet, rucoilem sinua nöyråst, ole meille tåså purjehtimises wåkewå haldia, ja kircas tåhti, joca meille osotais cuinga meidån waeldaman pidåis ja cuinga me caicki esteet, tuscat ja warat wåltå taidaisim, nijn me sen edest sinun laupiuttas sekå itze, että muiden canßa kijtåm ijancaickisest nijn ijancaickiseen, Amen.

O HERra JEsu Christe! Ihmisten toiwo, waiwaisten turwa ja pelkåwåisten rohkius, jonga walkeus paxum sumun ja pilwein låpitze leimahta: joca myös nijncuin yxi kircas tåhti paistat ylitze meren, ja nåyt Aaldoingin waihella nijlle, jotca sinun tundewat, me rucoillemma sinua, ole meidån tykönåm ja seasam sinun Pyhåin Engelittes canßa ja hallitze meidån laiwam sinun oikialla kådellås ja anna hånen tulla ja pysyå oikian laidan päällå nijn, ettei meille yhtåkån wahingota tapahtuis. Sielun Ruumin eli calun puolesta. Etten me Aallois huckuis, ettei tulis pää ja rajuilma meitå upotais, eikå meren sywys ylösnielis; mut-

mutta että me sinun apus ja warjeluxes cautta tästä meresä ja Weden sywyden päältä edes tulisim ja pääsisim ilman wahingotta ja hädätä, nijn hywään, soweliaan ja rauhlliseen siaan, ja sitte sinun tygös, cuin meitä olet luwannut wetä ja otta puoles, joca cuitengin olet caikis paicois, waicka cusa Jhminen olis. O meidän wapahtajam! ja caickein nijdengin toiwo, jotca mailman ääriä ja wetten keskellä owat, cuule ja auta meitä, jotcas Werelläs lunastanut olet. Me olem nyt täsä weden päällä josa ei ole mitän wahwutta. Sinä kyllä tiedät ja näet meidän menom, sinun woimallinen kätes ja ilmas nyt meitä hallitze, sinun hallusas me nyt olemme, sinä saat allen tehdä mitä sinä tahdot. Sentähden auta ja wapahda meitä, saata myös meitä edes sinne, cuin me aiconet olem, sinun Pyhän nimes tähden. Anna meidän caicki waarat, wahingot, hädät ja tuscat wälttä, nijn että me terwen Laiwan ja caiken calun canssa iloisest ja rauhallisest tulisim hywään ja soweliaan Satamaan, ja siellä sitten hywän mielen canssa kijttäisim ja ylistäisim sinua ijancaickisesta, Amen.

Nijden Rucous, jotca tuulen käsis ja Weden hädäs owat, Jsän, Pojan ja Pyhän Hengen tygö.

CAickiwaldias ijancaickinen totinen Jumala! Laiwan ja Maan Luoja! sinä joca Meren, Järwet, Joet, caicki naiset myös Wedet ja mitä nijsä on, tehnyt

tehnyt olet. Sinä joca pilwet hamast maanäärest ylös nostat sinä joca Pitkäisen Tulen-leimauxen ja pauckinan, samallamuoto myös Satet ja cuurot matcan saatat. Sinä joca Tuulen ja puuscat salaisesta paicasta ulospäästät. Sinä olet wäkewä Taiwan alla ja hallitzet pilwisä. Sinun äänes cuulu ylitzen Meren, sinä myös pauhat wetten päällä. Sinun woimas ulottu jocaitzen paickaan, sinua caicki Luondocappalet pelkäwät. Sinä corkiat paput Puut corwesa halcaiset, sinä myös maan järisemän saatat. Sinä yxinäs meren pauhinan asetta, ja Aallot alenda taidat, cosca he ylitze märän paisuwat. Ettäs nyt HERra! olet totinen puhesas ja wahwa lupauxesas, wäkewä myös ja armollinen auttaman nijtä, jotca sinun tygös pakenewat; Olet myös käskenyt sinuas rucoilda, sanoden: Huuda minun tygön sinun hädäsäs, minä tahdon sinun siitä ulos autta, ja sinun pitä minua kijttämän. Nijn tulen minä nyt sencaldaisen lohdullisen Lupauxen päälle sinun tygös, auxenhuutain sinua ja rucoillen, ettäs täsä hädäs ja tuscas sinun Isällisen ja Jumalisen Apus minulle osotaisit. Ja sano tälle pauhawaiselle Merelle ja Rajutuulelle, että he heitäns asetaisit, ja ei kellengän wahingota tekisi. Auta minua HERra tästä hädästä, etten minä huckuis; mutta että minä sinun cunniaxes ja Lähimmäiseni hywäxi tulisin wapahdetuxi ja päästetyxi, nijncuin sinä myös muinen Noachin itze cahdexandena Wedenpaisumises wapahdit, samallamuoto myös Is-

sraelin Lapset añoit cuiwain jalcain cans-
sa käydä ylitzen punaisen Meren. Sinä
warjelit myös Jonas Prophetan Meren
sywydes ja Walascalan Watzos, ettei
hän huckunut. Sinä armolliesta warje-
lit myös meren hädäs P. Pawalin, ja
hänen cansans caxisata seitzemänkym-
menbä ja cuusi Sielua, ettei he pois
tullet. Sama Woima sinulla wielä nyt-
kin on, sekä minua, että muita auttaman.
Sentähden HErra! osota sinun woimas,
ja auta minua päästäden tästä hädästä,
nijn minä sinua sen edest kijtän ijancaick-
sesta. Jos myös hywä Jsä! minun aicani
on jo joutunut, nijn että minun pitä nyt
sinun mieles jälken cuoleman ja ruumin
puolest huckuman, nijn olcon sinun tah-
tos Sinun haldus ja huomas minä an-
nan Ruumini ja Sieluni. Sinä joca cai-
kis paicois olet, ja taidat heille hywän
Rauhan ja Leposian anda, ja wijmeis-
nä Päiwänä jällens yhdistä. Mutta
minä rucoilen sinua Taiwallinen Jsä!
sinun rackan Poicas JEsuxen Christuxen
tähden, ole minulle armollinen, anna mi-
nun hänen Nimens ja hänen piinans ja
cuolemans tähden syndini ja wäärydeni
anderi, ylös walaise minua Pyhällä Hen-
gelläs, wahwista minua oikiaan uscoon,
etten minä sinusta ikänäns eläin eli cuol-
len pois luopuis; mutta lujasti kijnnirip-
puin, nijn että minä wijmein löyttäisin
sinun Poicas tykönä Paradisis, Taiwan
waldacunnas, Amen.

Nijden

Nijden kijtos, cuin matcans ja retkens owat päättänet.

O Taickiwaldias ja Armollinen Jumala! joca meidän woimam, wäkem ja meidän toiwom olet. Ilman sinua hywä Jsä! emme mitän woi, eli cocoon saa ja matcan saata ergä myös mitän ulos toimitta taida. Minä kijtän sinua, sinun armollisen Apus ja warjelux edest, jonga sinä minulle aina, ja lijatengin tällä minun retkelläni ja matcallani, jonga minä nyt hywästi olen päättänyt, osottanut olet. Minun toimeckani ja woimallani ei olis minä mitän taitanut ulostoimitta, engä rauhan, terweyden eli onnen canssa waeldaa, ja aiwottuun paickaan tulla; mutta että minä olen hywin ilman wahingota edes tullut, sen sinä olet tehnyt; Sillä sinä olet ainostans ylimmäinen wijsaus, suurin woima ja paras toimitsia, sinä tien osottaja, sinä johdattaja, taluttaja ja edes auttaja. Sinä pyhän Engelittes cautta minun asian tällä matcalla parhain ulostoimitit, sinä Rauhan ja terweyden canssa minun edesweis ja annoit tulla sinne, cuin sinun tahtos on ollut, ja minulle sowelias, sentähden tahdon minä sinun pyhää Nimes kijttää, sekä itsellän, että muitten seas, sinun myös olcon Kijtos ja cunnia ijancaickisesta nijn ijancaickiseen! Amen.

Aamu-Wirret.

1. HÄherätesän Aamulla, Cans lewoll meñes Ehtolla, Sun puoles JEsu! catzahdan, Ett saan suld awun autuan.

2. Sun JEsu! pyhis haawoisas, Mä lewäc taidan lewosa; Mun ruummin, sielun, tawaran, Al' waaraan mingän tulla añ.

3. Sun weres JEsu puhdista, Mun caikist synnin wioista, Ain walwoisan ja nuckuisan, Sä olet turwan, auttajan.

4. Sun Engelis mua wartioitze, En cuollon woima peljäne, Sä corjat minun puolehes, Suld ristj, riemu tule myös.

5. Suo sinus eläs, cuolen cans, Ja oken aina omanas Sitt wijmein curja sieluisen, Sun tygös coria Taiwasen.

2. HErä Sielun! Ja mielell' Iloisell' että kilell, Ylistä HERra waca, Cuin meill caick hywyit' jaca.

2. Yön syngiys sinun peitti, Satan werckonsa heitti, Käsittäxens sinua harlast,' HERra sinun warjel waaraft.

3. Helmoisas Isä taiwast, Warjelit minua waiwast, Cuin hätä oli tarjon, Kätkit minua sijpeis warjoon.

4. Sanoit: Lapseni rauhas! lepä pelkämät turwas: Jlolla jällens päiwän, Saat nähdä ylös käywän.

5. Sinun Sanas olet täyttän, Ja Armos minull näyttän; Rauhasa olen maannut, Walkiuden nähdä saanut.

6. Uhrini minä añan, Lahjani etees cannan: Rucouxet ja Psalmit, Sinull kjitoxex on walmit. 7. Sen

7. Sen sydämmestän soisin, Ett kiittä sinua woisin, Etkäs minuld muuta ano, Cuin pyhä Kirja sano.

8. Armo tecos wiel täytä, Engelis tygön käytä, Jotca tänäpän kätkis, Minua caikis töis ja retkis.

9. Anna caick aiwoturem Menesty toimiturem, Sun cunniaxes wäännä, Ja caicki parhax käännä.

10. Sieluni JEsu hywä! Rawitcon sanas pyhä, Wirwot minua pijnas cautta, Ja wijmein Json auta! Amen.

3. MEkijtoxen nyt sinullen Tuom racas Jsä nöyrän! Etts waaroista olet armosta, Sielun ja Ruumin päästän.

2. Waan enimäst, etts rauhaiset, Tain nöu soit meidän wiettä, Ett huonesees saam käyd edes, Sijs tahdon sinua kijttä

3. Nijn pyydäm wiel, suo armos meill Ett Engelittes wartioll, Me warjellaan, myös päiwän tain, Ett saam oll wapaat waroild.

4. Sun tahtos tiell meit johdat wiel, Sen tundoon sielum walais, Ett sinull ain cans päiwän tain, Työm, neuwon kelwat mahdais.

5. Suo satanan juonet wieckaan, Joill syndijn meitä paina, Caick ricotta; sill turwamma, JEsuxen ristijn aina.

6. Cuuliaisuteen me uutehen, Añame Ruumim, Hengem; Sill tiedäm sen, ett hyödyinen, On se cuins tuotat päällem.

7. Sun suojahas ot armoisas, Cans Esiwaldam racas, Häll onne tuo, ja meille suo, Ett elän rackas rauhas.

8. Tulen, weden, sodan, näljän, Cans

ruton waiwat eſtä, Cuolloſt pahaſt ja muuſt waarast, Ynn köyhät, rickat säästä.

9. Nijll jotca tääll on, wallan pääll, Ann neuwoi hywij armoſt, Ett cunniatas ja oikiuttas, Am edes auttawat jaloſt.

10. Suo caikill meill, ett käſkyis teill, Tääll Chriſtillſeſt käynem, Ett autudes ſun tykönäs, Sitt taiwas ijät elän.

Ehto-Wirret.

4. Päiwä nyt ehti ehtollen, Taas pimeys tule ſiaan, me ſinua JEſu rucoilem! Sä tykönäm pyſy ainijan: Jloit meit Jumal Taiwaſa!

2. Sä olet wals ijäinen, Ja Jumalan kirckaus armas, Sijs tule ſydämen huoneſeen, Sun armollas ſe walais: Jloit meit etc.

3. Sä olet wacainen wartiam, Ett ikänäns ſinä meit hyljä, Sun päälles aina uſcallam, Cans rucoilem, tygöm culje: Jloit meit etc.

4. Päiwä on työtä tehdä luot, Ett aſcareit toimitta wircam; Waan yö on lewon meille ſuot, Ett wirwotta wäſynet rajam: Jloit etc.

5. Sijs warjel tänä yön Jumala! Meit Satanan pahaſt paulaſt, Cans caikes tuſcas ol' apuna, Ann lewät lewos makiaſt: Jloit etc.

6. Me JEſuxell meitäm annamme, Coſc ſilmämme kijni painam; Hän olcon ain apum ja kilpemme, Pois poiſtacon caiken waiwan: Jloit etc.

7. Ann meidän lewätä I wosas, Eik ſyndijn ſyugiän nucku, Eik tehdä waſtan tahtoas, Eik ſurus ſurkias hucku: Jloit etc.

8. Nijn

8. Nijn huomen sinua kijtämme, Sun hywyttäs myös wacaa, Ja sinua aina ylistämme Taiwas, eng sijtä lacka: Jloit meit Jumal Taiwasa.

5. CHriste päiwä on kädesäs, Yö ei pysy myös edesäs, Sinä walaiset yöll ja päiwäll, Annat meit rauhasa käwell.

2, O HERra meitä auttele! Ja tänä yönä warjele, Ann lewät sinun tauhasas, Tyköm poicas carcot Satanas.

3. Silmät unen sijs ottacon, Sydän sinusa walwocon, Sinun kätes meitä peittäkön, Pahuus tyköm pois heittäkön.

4. Me rucoilem sinua HERra Christ! Kirwota meitä Pirun juonist; Hän tahto meit sinun suututta, Sielum murhat ja hucutta.

5. Me olem sinun oma perhes, Sen tunnusta pyhä weres, Jongas edestäm wuodatit, Ja nijn tygös meit johdatit.

6. Käske sinun pyhä Engelis, Ett hän meit siwilläns peittelis, Tänä yönä meist waarin ottais, Ja pirun cauwas carcotais.

7. Nijn käykäm me nyt lepämän, Ett Engel on meidän tykönäm, Älkäm ketän myös peljätkäm; Mutt HERrald rauhaa kerjätkäm.

8. Me añam meitäm sinun huomas! Ota meitä sinun suojas, Nijn meidän käypi kyll hywin, Eng nucu syndin sywijn.

6. ME sinua Christe kijtämme! O racas Wapahtajame! Cuin tänäpän meit suojelit, Cautt'Engelittes warjelit

2. Me panem maata wuotellem, Ja

hartaſt ſinua rucoilem, Ann andex caick cuin ricott on, Meit ſaata Jſäs ſuoſion.

3. Ann Engelis oll wartianam, Ja carcota pois wahingoitta pytele, O HERra meitä warjele!

4. Tulen ja weden waaraſta, Ja caikeſt pahaſt pelaſta, Sinun nimees me turwamme, Ja itzem halduus annamme.

5. Meit werelläs ſä ſunaſtit, Ja lapſixes meit omiſtit, Sinull elän ja cuolemme, Ja omas aina olemme.

6. Nyt Amen, Amen päätöxex, Suo Engelis ſuojeluxex, Me maata lepoon menemme, JEſuxen Nimeen nucumme.

7. JO joudui päiwä armas Ehtoll, merucoilem, Erts HERra JEſu, racas! Täall pyſyt tykönäm, Meill uſco wahwa ſuo, Ja warjel aina meitä, Caus waarois peicold peitä, Meill' makia lepo tuo!

Catumus-Wirret.

8. AH HERra Chriſt! Synnit wiſſiſt Sydändän cowin waiwa, En löydä täall, Coco maan päall, Yhtän cuin autta taidais.

2. Jos etzin wiel, Siell taicka täall, Ain Mailman ärijn ſaacka; En ſittekän, Löyd yhtäkän, Armon ja turwan paicka.

3. Tygös Jumal! Mielell ſurkiall, Armo kärjämän lähden, Wihas unhot Armos oſot, Sinun Poicas anſixen tähden.

4. Jos nijn liene, Ett synd wiene, Minun rangaiſtuxes ala Nijn curittäall, Ja ſäästä ſiell, Aut ett synniſt pois palan.

5. JEſu taiwaſt! Aut minua waiwaſt, Ja uſco luja lainna, Warjele ſijtt' Ettei ſynnit, Mua cadotuxen paina.

6. Tee

6. Tee se minull, Cuin kelpa sinull Lohdut cosc ristij cannan; Waan wijmeiseld, Jancaickiseld, Alä mua ylönanna.

7. Cuin linduinen, Cosc pitkäinen, Jylise ja myös pauha, Juur picaiseld, Racoin sisäll, Itzens kätkepi rauhan.

8. Nijn on minun, turwan sinun, HERra JEsu! haawas wijsi, Cosca hätä täall, Juur packo päall, Coht turwan löydän nijsä.

9. Waicka waipuis, Sielu ruumis, Cuiteng sen wißist tiedän, Ett autuallisen, ijancaickisen Jlon tykönäs löydän.

10. Caickein autuus Colminaisuus! Jsä! Poica! Hengi Pyhä! Cuul rucouxen, An anomuxen, Sitä nöyräst pyydän A.

9. O JEsu elämän HERra! Tule minull' turwax, Tunnustan joca kerran, Syndisex minua curjax, Minun syndiän en taida salat, Cuin paljon minua waiwa, Yöt, päiwät päällen caiwa, Murenda minua alat.

2. JEsu! anu' armos saanen, Täällä wiel eläisän, Ett tygös käändyä tainnen, Ja parat itziän, Pahutta caiken ijän, Paljo tehnen tiedän, Häijyst elin, jong tähden, Sydämmen on kipiä.

3. Ristiän minä myös cannan, Kyll ylön mieliseſt, Jong Jumal päällen panne Sen tietä minull tarpellisex, Cusa minä turwan cuiteng, Juur Jumalan sanaan, Sijn lohdutuxen löydän, Waiwoisan lijoiteng.

4. Usco minull luja laina, Päälles puhdas JEsu! Cautta cuolemas corja minua aina, Etten erecanis sinust, Sinun

sanaas

ſanaas minä turwan, Coſc wijmmein tääld tähden: Ora Sieluni ſiſſoin tähdell, Taiwan Jton lujan.

Murhen, Kiſtin ja Kiuſaxen alla.

10. AH Sielum! änna wallit HERran Ja turwa Jſäas rackaſeen, Hän taiwan Armoll' cuiteng kerran, Sun cruna aican ijäiſen: Cuin uſco itzens Jumalall, Ei rakenn hiedall juoxewall.

2. Ei auta meitä Suru haikia; Ei hyödytä myös walitus: Jos itkem aina waiwaam waikiat, Se cuormallem on raſitus. Jos ſurem ſuureſt ſuruam, Sill' liſäm kipiät kipuam.

3. Sill paramb ombi kärſij toiwos, Täall wähä, ſyhen tytyä, Jong racas Jſä tahto Armos, Lapſellens laupiaſt lähettä: Sill Jſäld ylhäll taiwaſa, Ei tarpem ole ſalaſa.

4. Hän tietä oikian awun ajan, Hän caick toimitta parahin; Cans ſydämemme halun hartaan Kyll tunde Jſä rackahin, Nijn ennättäin tuo tulleſans, Meill awun autuan, lewon cans.

5. Al' ajattel tääll ajall' ſurun: Jo mun pois hyljäjs Jumalan, Hän puhalda pois murhen ſumun, Sitt pitä jäll ſun rackamban. Caick aica ombi muuttuwa, Cans Murhe Päiwä puuttuwa.

6. Se ombi HERRall aiwan huokia, Ett tomuſt köyhän corgotta, Nijn rickaan woi myös kätens oikia, Mieleſtäns ynſiäſt hajotta. Ihmetten tekiä Jumala, Woi ylendä ja alenda.

7. Sijs luje, weiſa, HERRa tiellä Käy wircas tee wiriäſt: Cans lupaurens ul-

co wielä, Ja turwa hänen kijndiäst. Se ombi aina autuas, Jong uscallus on Jumalas.

11. SYdämmest racastan sinua, O HERra! lähene minua, Cans Armolahjas laupian; Ei mailma caick mua iloita, Eng tottele sen turhutta, Cosc sinun pitä taidan: Waick waipuis waiwast sydämmen, Sä cuiteng ain uscalluxen, Mun osan, oman armahan, Cuin werellås mun lunastan. HERra JEsu Christ! Wapahtajan! Mua synnist, häxiäst warjel ain.

2. Ruumin, sielun ja caicki muut, Sä armost olet andanut, Tås wiheljäises elos, Ett käytän ne sull cunniax, Ja lähimmäisen parahax, Ann sijhen mull myös armos: Totut Jumal! mua totuuteen, Pääst petoxesta Perkelen, Ristis añ sinus rippuan, Aut kärsiwäst sitä candaman. HERra JEsu Christ! Cautta cuolemas, Lohdut mua waiwas catkeras.

3. Engelis HERra lähetä! Cuin sielun tääldä lähteisä, Abrahamin helmaan wiewät, Mun Ruumin cuin tääld muldahan, Lahoiman alas lasketan, Suo makias lewos lewät. Cuollost sitt herät minua, Ann silmän nähdä sinua, Ijäises ilos autuudes, Mun JESUxen taiwas uudes, HERra JEsu Christ! Cuul anien: Sijt ijät tuon sull kijtoxen.

Matcustawaisten Wirret

Maalla ja Merellä.

12. JEsuxen Nimeen waellamme, Hänen Engelins meit leitzanne, Isä Jumal meit rauhanne, Matcas tiell oikiall ohjanne! 2. Chris-

2. Chriſtus johdattajam olcon, Matcall meit waaroiſt warjelcon! Wahingon edeſtäm eſtäkön, Juoniſt wihollisten pääſtäkön!

3. Pyhä Hengi meit hallitcon, Tuskis uſcom wawiſtacon, Armons lahjat ain andacon, Hädäs meitä lohduttacon!

4. Canßam Colminaiſuus olcon, Meit ſiipeins alla ſuojelcon, Matcall meit rauhas holhotcon, Majoill meit rauhas jäll tuocon!

Davidin Pſalmit.

13. PÄlles minä HERra! uſcollan, Aut etten tulis häpiän ala, Engä myös ijäiſeen waiwaan, Rucoilen ſinua, warjele minua, Armos cautta Jeſä taiwan!

2. Sinun laupiat corwas tänne käännä, Cuulee rucouxen, tygön riennä, Minull Pyhä Henges lähetä, Cuin awun teke tuſcas tuke, Ann minun waiwan wahetä.

3. Seiſo canßan wahwan wahwa Sangar, Minull ole Linna luja, angar, Wihollista piruu waſtan, Cuſt cohtaſin, Sotiſaiſin, Cuin päällen pahoin ain haaſta.

4. Jumal! olet minun wäken, elon, Minun turwan, apun, autuun, ilon, Minun Aſen, Kilpen, Cans Callion: Jeſän ihanan, cuin autat ijan, Alda wainolliſten wallan.

5. Mailma minua paljon waiwa, Wahell, wainoll, coirull aiwall, Ei edes tahdo totutt tuoda: Minua warjele, HErra ſuojele! Älä ann ſen pahut minun ſeurat.

6. Hengeni HERra! haldus annan, Jeſä!

sä! älä minua ylön anna, Poicas pyhän Pijnan tähden: Sipeis all päästä, aut hädästä, Tygös turwaan täyden toden.

7. Kijtos Jumalan monin kerran, Jesän, Pojan meidän HERRan, Lohdutajan Pyhän Hengen, Cuin Woimallans meit hallitze cans, Sitt ei meit wahingoitz kengän.

14. Hädäsän huudan HERRa! caikesta sydämmest, Ah! auta tällä kerrall, JEsu armolliset! Awa sinun Corwas wielä, Cuuleman huutoan, Älä minuld apus kiellä Murheis ja tuskisan.

2. Jos oikiun jälken synnit, Tahdoisit duomita; Nijn huckuisim caick tyyni, Eng wois mitän wastata; Mutt sinä armost ricas, Hidas olet wihaan, Sille cuin tunde wicans, Ja riendä catuman.

3. Caiken minun turwan panen, O HERRa! sanas pääll, Sijtä ain awun sanen, Ehk cninga käwis tääll. Sielun ain HERRaa toiwoo, Ja händä odotta; Cuin wartia yöllä walwo, Ja päiwä toiwotta.

4. Israel lujast luota! Ain HERRan hywyteen, Hän sinull awun tuotta Ja autta autuuteen, Hän synnit andex anda Suuresta armosta, Israelill awun canda, Ja tuskist pelasta.

15. Jerusalem pyhä Caupung! Kijtä sinun HERRaas wahwast; Sill ett' hän on oll' sinull apun, Usein sinun päästi myös waiwast, Hän lapses hywästi siunasi, Sinull myös rauhan

ranhan lupaiſi, Caiken hywäll hän ſinun täyttä.

2. Sanans ja käſkyns ſinull lähet, Cuin onnen työwat myötäns. Ei niſt eſiä saa eli wähet, Ettei ne päätä työtäns, Lumi ja jää niiden edes ſulapi, Wirta myös pojes cuiwapi, Cowus ei ſiellä myös poſy.

3. Näin Jumala tehdä pyytä Iſraelin Canſall ainä. Ei ole myös ilman ſyytä, Ettei hän niitä caikill lainä, Hänen ſanans jaloſt pauhapi; Mutta ſe ſitä halapi, Jonga Jumal ſyhämmen awaa.

Jumalan armoſt, ja ſyndein anden ſaamiſeſt.

16. Tygös HERra JEſu Chriſte! Ainoaſtans on minun toiwon Toiſta turwa en tiedä miſtän, Täys turwa olet ſinä waiwoin. Ei iſäs Jhmiſt yhtän ollut, Eik ketän Mailman paitz ſinua tullut, Cuin minua waiwaſt woi päästä, Huudan tygös täſtä, HERra auta minua hädäſtä!

2. Minun ſyndin sangen ſuuret owat, Sydändän waiwa ja ſoima, Pois ota ſyndin ne haawat, cowat, Cowan cuolemas woimall. Sanos ſutoiſell Jſälles, Etts maxoit welcan werelläs, Näin pääſen pois ſynnin paulaſt, Ja caikeſt waaraſt, Cuin ſinun Sanas luja lupa wahwaſt.

3. Anna minull awaraſt Armoſtas, Se oikia Chriſtillinen Uſco, Ett turwaattu oliſin awuſtas, Waſtoin waiwoi ja tuſca. Ann enſiſt racaſta ſinua, Nijn Lähims

himmäistän cuin minutan, Wijmeiſellän ole apunan, Muunais myös ainijan, Pirun petos minuſt carcot pois ijan.

4. Cunnia olcon Jumalall ainoall, Jſälle meidän lujall, Chriſtuxell cans Jſän pojall, Lunaſtajallem HERRall, Sill pyhäll hengell olcon myös, Cuin apun tulcon caikes työs, Ett taidan tulla kelwolliſex Täſä ajalliſeſt ja wijmmein' ijancaickiſeſt.

N:o 305. Nu tacker GUD alt folck ꝛc.

17. MY caikin Sydämeſt, Kiittäkäm Jumalata, Cuin ſuuri töit on tehn', Meit caicki cehtan alat; Hän äitin cohduſt meill, Ain hetken tähänaſt, Hywydens näytänyt, Wiel runſas on añoſt.

2. Seracas Jumala, Armoſt meill' caikill' ſuone, Ett hartall' Sydämmell' Händ palwell' rauhas ſanem; Hän HERra armoſt ſuur, Meill' olcon lepyinen, Meit' HERra olcon läß, Nyt ja ain edespäin.

3. Kiitos Jſä Jumal! Sull Poica! Hengi Pyhä! O ſuuri Jumala! Yliſtett' caikild Hywä, Cuin ijancaickiſeſt, Yx Jumal totiſeſt, On oll' ja pyſy myös, Autt meit o JESU Chriſt!

Hengen ja Cuoleman hädäs.

N:o 393. Kom o JEſu huru länge! ꝛc.

18. JOudu JEſu! cuinga cauwan Tahdot ett minä waiwatan, Ah! ſill' tygös joutua halan, Joudu JEſu rackahan! JEſu walon! elämän! JEſu pyſy tykönän! Suo ett armos naukinen.

2. Älä ann minun huckan tulla, Lohdut minua Sanallas; Sill' ſinä lu-

wan omall suulla, Minull' sun Waldacundas, JEsu rohwais mieleni! JEsu ol' mun turwani! Weres suoja Sieluni.

3. Syndin suuret andex anna, Wapahd, käsist satanan, Auta pijnas, cuolos woimall', Wahwax wastan seisoman; JESU kilpen ja wahan! JEsu halun ainoan! Nimes olcon apunan.

4. Armias auta Lunastajan! Cuolon cowas Sodasa, Wihollisen paisca mahan, Woima ei ole minusa, Cans sun hikes punaisen, JEsu! surma Tuonelen Seiso tuscas Tykönän.

5. Suo sitt' autuas loppu minull, Sielun JEsu parmoilles! Ylös ota, annan sinull'. Ja jos pyhäll' tahdolles Kelpa, Ah! niin Halajan, JEsu iloos taiwahan, Jo täld' tänäpän jouluwan.

6. JEsu! JEsu rienná! joudu, Johdat Taiwaas Salihin, Ettän woitan, auta minu, Cuolon tuscat, kiwutkin, JEsu! JEsu! minua cuul, JEsu! Taiwan corkeull', Suo sinuas Näkemän tull.

Rv Hartanskiyallisman Hesselquist

un sillen pidå kutsuttaman Jakob, waan
l| eli Jumalan Ruhtinas. 26 Jakob ta-
ta hawaitsemaan, ettei Herra ylönanna
jotka sydämmeståns turwawat Håne-
Sillå koska hån sillmåns nosti, nåki hån
aun tulewan, ja 400 miestå hånen kanßans.
kob hånen omains kanßa kåwit håndå was-
a kumarsit nöyrästi hånen edesåns|. Mut-
Esau halais håndå kaulasta, ja suuta an-
inen, ja he itkit molemmat|. Sitte erka-
30 sangen yståwällisesti toinen toisestans.

iko Jakob turhaan Herran påålle?
engå Jakob nåki tulewan wastans?
ga Jakob ominensa nyt teki?
ga Esau itsens kåytti?
ga weljexet erkanit toinen toisestans?

Joseph myydån hånen Welildåns.

1 Mos. K. 37. Luku.

obilla, joka perhens kanßa asui Kanaan
, ja siellå yxinåns wielå ylöspiti oiklan
lan palwelluxen, koko mailman eläiså, sii-
kaan, pakanallisesa jumalattomudesa, oli 1
stakymmendå poikaa. 2 Kuust oli Leas-
dynet: Ruben, Simeon, Lewi, Juda,
r ja Sebelon; 3 Kaxi nuorinda Rakelis-
seph ja Benjamin|. Ne muut neljå olit
waimoista ja kutsuttin 4 Dan, Naftali,
a Aßer|. Näistå oli 5 Joseph|; se nuo-
rin

Kysymyxet.

a monda poikaa Jakobilla oli?
olit Leasta syndynet?
olit Rakelista?
olit palkkawaimoista tullet?
pojista oli Jakobille rakkahin?